

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
МЕДИЧНИЙ ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ
ЗАПОРІЗЬКОГО ДЕРЖАВНОГО МЕДИКО-ФАРМАЦЕВТИЧНОГО
УНІВЕРСИТЕТУ

Циклова комісія професійної та практичної підготовки
відділення «Фармація»

ЗАТВЕРДЖУЮ

Заступник

директора з навчальної роботи

Наталія БРАГАР

« 26 » серпня 2024 р.

РОБОЧА НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА

з дисципліни **Організація і економіка фармації**

Спеціальність **226 «Фармація, промислова фармація»**

Освітньо-професійний ступінь - **фаховий молодший бакалавр**

Професійна кваліфікація- **Асистент фармацевта**

Термін підготовки **2 роки 10 місяців**

Форма навчання **денна**

Кількість кредитів - **10**

Загальна кількість годин - **300**

з них: лекції **74 години**

семінари -

практичні **122 години**

самостійна робота **104 години**

Іспит (семестр) **VI**

Залік (семестр) **III IV ,V**

Програма складена відповідно до
навчальної програма дисципліни,
затвердженої у 2024 році
ОПІ 2024р.

Схвалена на засіданні ЦМК

відділення «Фармація»

Протокол № 1 від «22 » серпня 2024р.

Handwritten signatures in blue ink.

Запоріжжя 2024

Організація і економіка фармації. Робоча навчальна програма з підготовки фахівців освітньо-професійного ступеню «фаховий молодший бакалавр», спеціальність 226 «Фармація, промислова фармація». Запоріжжя, Медичний фаховий коледж ЗДМФУ, 2024. 48 с.

Укладач:

Наталія БРАГАР – викладач, вищої кваліфікаційної категорії.

Схвалено на засідання циклової комісії професійної та практичної підготовки відділення «Фармація»
Протокол №1 від « 22 » серпня 2024 року.

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Навчальну програму з дисципліни «Організація і економіка фармації» складено для медичних (фармацевтичних) закладів вищої освіти за спеціальністю 226 «Фармація, промислова фармація» відповідно до складових ОПП «Фармація», затвердженої Педагогічною радою МФК ЗДМФУ 2024 р.

Дисципліна «Організація і економіка фармації» відноситься до циклу професійно-практичних дисциплін, вивчення якої дає змогу майбутнім фахівцям — асистентам фармацевта професійно вирішувати забезпечення населення лікарськими засобами та виробами медичного призначення.

Мета вивчення дисципліни полягає в підготовці студентів до практичної роботи аптечних підприємств різних видів та форм власності, до виконання функціональних обов'язків на посадах, які можуть займати асистенти фармацевта за умови реформування системи охорони здоров'я та наближення її до європейських стандартів.

Вивчення організації та економіки фармації дає змогу майбутнім фахівцям набути таких професійних компетенцій:

загально-професійні:

- застосовувати комп'ютерну техніку у сфері професійної діяльності;
- знання нормативних та законодавчих актів, що регламентують фармацевтичну діяльність, особливості підприємницької діяльності у фармацевтичній сфері;
- базові знання з основ економіки, обліку та звітності;
- знання основних пріоритетів формування національної політики щодо забезпечення лікарськими засобами населення України.

спеціалізовано-професійні:

- здатність використовувати знання нормативних та законодавчих актів в практичній діяльності;
- здатність проводити інформативну роботу серед населення щодо профілактики захворювань та поліпшення здоров'я;
- застосування на практиці принципів етики та деонтології, розуміння наслідків своєї професійної діяльності;
- здатність використовувати професійно-профільовані знання в постачанні аптечних закладів лікарськими засобами та виробами медичного призначення;
- здатність використовувати професійно-профільовані знання в організації забезпечення населення та лікувально-профілактичних закладів лікарськими засобами та виробами медичного призначення;
- здатність використовувати професійно-профільовані знання для забезпечення умов зберігання лікарських засобів, лікарської рослинної сировини та виробів медичного призначення.

З метою формування зазначених компетенцій після вивчення дисципліни здобувач повинен оволодіти знаннями та вміннями вказаними у програмі.

Після вивчення дисципліни **здобувачі повинні знати:**

- основні етапи розвитку історії розвитку фармації;
- принципи фармацевтичної етики та деонтології;
- основні нормативні документи з питань охорони здоров'я, функціонування аптечних (фармацевтичних) підприємств різних форм власності і господарювання;
- організацію діяльності аптечних закладів;
- порядок постачання аптечних установ;
- особливості забезпечення населення лікарськими засобами в сучасних умовах;
- правила виписування та порядок приймання рецептів;
- правила відпуску лікарських засобів з аптек;
- порядок здійснення контролю якості лікарських засобів в Україні;

- основні принципи організації системи фармацевтичної інформації;
- основні поняття фармакоекономіки;
- порядок здійснення внутрішньогосподарського обліку та звітності;
- порядок проведення інвентаризації;
- порядок нарахування заробітної плати;
- сутність основних економічних показників торгівельної діяльності аптеки.

Здобувачі повинні вміти:

- користуватися нормативною, довідковою, навчальною та науковою літературою для вирішення професійних задач;
- використовувати фармацевтичну інформацію в професійній діяльності;
- організовувати свою роботу на посадах, які можуть займати фармацевти в аптеках;
- здійснювати відпуск лікарських засобів населенню, лікувально-профілактичним та іншим закладам;
- дотримуватися норм фармацевтичної етики та деонтології під час виконання своїх посадових обов'язків;
- здійснювати приймання рецептів;
- контролювати якість лікарських засобів під час їх приймання, зберігання, виготовлення та відпуску;
- здійснювати відпуск лікарських засобів по рецептам та без рецептурний відпуск;
- здійснювати облік рецептури;
- організовувати свою роботу на посадах, які можуть займати фармацевти на аптечних складах (оптових фармацевтичних фірмах);
- вести облік робочого часу;
- вести внутрішньогосподарського облік операцій, пов'язаний з рухом товарно-матеріальних цінностей в аптечних закладах;
- проводити касові операції з застосуванням РРО;
- складати звітність структурних підрозділів аптеки та товарного звіту аптеки;
- проводити інвентаризацію товарно-матеріальних цінностей та відображати її результати в обліковій документації;
- аналізувати основні показники торгівельно-фінансової діяльності аптек.

Здобувачі мають бути поінформовані про:

- перспективи розвитку фармацевтичної галузі;
- сучасні досягнення фармацевтичної освіти і науки;
- діюче законодавство, що стосується питань діяльності фармацевтичних закладів;
- питання етики та деонтології;
- відповідальність за порушення законодавчих норм, що регламентують фармацевтичну діяльність.

Компетенції, які забезпечуються навчальною дисципліною:

Програмні компетентності	Абревіатура компетенції
Загальні компетентності	(ЗК)
Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного	ЗК 2.

Програмні компетентності	Абревіатура компетенції
відпочинку та ведення здорового способу життя.	
Здатність застосовувати знання в практичних ситуаціях.	ЗК 3.
Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.	ЗК 4.
Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.	ЗК 6.
Здатність використовувати інформаційні та комунікаційні технології.	ЗК 7.
Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.	ЗК 8.
Спеціальні компетентності	(СК)
Здатність використовувати нормативно-правові акти України та дотримуватися положень належних фармацевтичних практик щодо здійснення професійної діяльності.	СК 1.
Здатність здійснювати професійну діяльність згідно з вимогами санітарно-гігієнічних норм, охорони праці та безпеки життєдіяльності, пожежної безпеки.	СК 2.
Здатність застосовувати на практиці принципи фармацевтичної етики та деонтології, розуміти соціальні наслідки професійної діяльності.	СК 3..
Здатність проводити інформаційно-просвітницьку роботу серед населення з метою профілактики поширення захворювань, популяризації здорового способу життя та покращення його якості.	СК 4.
Здатність забезпечувати належне зберігання лікарських засобів та інших товарів аптечного асортименту.	СК 6.
Здатність застосовувати на практиці нормативно-технічну документацію у процесі промислового виробництва лікарських засобів.	СК 8.
Здатність відпускати споживачам лікарські засоби та інші товари аптечного асортименту.	СК 12.
Здатність надавати фармацевтичну допомогу (послугу) споживачам лікарських засобів та товарів аптечного асортименту.	СК 13.

Програмні компетентності	Абревіатура компетенції
Спілкуватися державною та іноземною мовами у професійній діяльності.	РН 2.
Встановлювати ділові комунікації між усіма учасниками професійної діяльності.	РН 3.
Використовувати нормативно-правові акти в процесі професійної діяльності, положення належних фармацевтичних практик, всі наявні стандартні процедури з метою завчасного забезпечення якості виробленої продукції, наданої послуги, виконаної роботи тощо.	РН 5.
Здійснювати професійну діяльність з урахуванням її значущості для здоров'я людини та напрямків розвитку фармації.	РН 6.
Дотримуватися вимог санітарно-гігієнічного режиму, охорони праці та безпеки життєдіяльності, пожежної безпеки у професійній діяльності.	РН 7.
Дотримуватись принципів фармацевтичної етики та деонтології у професійній діяльності.	РН 8.
Не допускати відпуску неякісних та фальсифікованих лікарських засобів з аптеки та її структурних підрозділів.	РН 10.
Забезпечувати належне зберігання та схоронність лікарських засобів та товарів аптечного асортименту відповідно до вимог нормативних документів.	РН 12.
Виготовляти в умовах аптеки лікарські засоби за рецептами лікарів та на замовлення закладів охорони здоров'я.	РН 13.
Керуватися нормативно-технічною документацією у процесі промислового виробництва лікарських засобів.	РН 14.
Виконувати операції, пов'язані з прийманням лікарських засобів від постачальників.	РН 18.
Реалізовувати (відпускати) лікарські засоби та інші товари аптечного асортименту.	РН 19.
Класифікувати лікарські засоби за фармакологічними групами, умовами зберігання та умовами відпуску з аптеки.	РН 20.

ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН

навчальної дисципліни «ОРГАНІЗАЦІЯ І ЕКОНОМІКА ФАРМАЦІЇ»

Назви розділів і тем	Всього годин	Кількість годин за видами занять		
		З викладачем		с/р, інд/р
		Всього	Лекцій	
			П/з, С/з	

Семестр 3					
Тема 1. Організаційна структура та регламентація діяльності аптечних закладів. Охорона праці та санітарні вимоги при роботі в аптечних закладах.	10	4	2	2	6
Тема 2. Організація діяльності аптек. Вступний інструктаж з охорони праці	10	6	2	4	4
Тема 3. Організація роботи аптеки з рецептурою. Правила виписування рецептів.	10	6	2	4	4
Тема 4. Особливі випадки виписування та оформлення рецептів. Охорона праці при роботі з наркотичними, психотропними, отруйними та сильнодіяними засобами.	12	6	2	4	6
Тема 5. Особливості виписування та відпуску ліків на безкоштовних та пільгових засадах.	12	6	2	4	6
Підсумковий контроль	4	4	-	4	-
Всього за III семестр	58	32	10	22	26
Семестр 4					
Тема 6. Правила визначення вартості лікарських засобів.	16	8	2	6	8
Тема 7. Внутрішньоаптечний контроль якості лікарських засобів.	12	6	2	4	6
Тема 8. Облік амбулаторної рецептури. Організація виготовлення лікарських засобів. Оформлення відпуску лікарських засобів амбулаторного (індивідуального) чи серійного виготовлення.	12	6	2	4	6
Тема 9. Організація роботи з товарними запасами. Організація прийому товару в аптеці. Порядок зберігання ЛЗ та ВМП в аптеці. Відпуск товарів з відділов запасів. Виробнича функція відділу запасів.	12	6	2	4	6
Підсумковий контроль	4	4	-	4	-
Всього за IV семестр	56	30	8	22	26
Семестр 3					
Тема 10. Ціноутворення на готові лікарські засоби.	6	2	2	-	4
Тема 11. Організація безрецептурного відпуску лікарських засобів. Організація роботи дрібно-роздрібною мережі.	10	6	2	4	4
Тема 12. Організація забезпечення ЛЗ та ВМП стаціонарних хворих. Порядок постачання ЛПЗ.	16	12	2	10	4
Тема 13. Організація постачання аптечних установ. Аптечний склад.	10	6	2	4	4

Прийом товару.					
Тема 14. Державна система забезпечення якості лікарських засобів і виробів медичного призначення	10	6	2	4	4
Тема 15. Основи економіки аптечних закладів. Облік і звітність в аптечній мережі. Поняття про облік.	10	8	4	4	2
Тема 16. Облік господарських засобів. Облік надходження ТМЦ до аптек.	4	2	2	-	2
Тема 17. Товарообіг аптечних підприємств.	8	6	2	4	2
Підсумковий контроль	4	4	-	4	-
Всього за V семестр	78	52	18	34	26
Семестр 4					
Тема 18. Облік інших видів витрат товару. Облік руху інших ТМЦ.	10	8	4	4	2
Тема 19. Основні та обігові засоби аптечних підприємств. Планування надходження товарів.	8	6	2	4	2
Тема 20. Основи ціноутворення на ГЛЗ та ВМП в оптових цінах та роздрібних цінах.	4	2	2	-	2
Тема 21. Облік витрат товару.	4	2	2	-	2
Тема 22. Облік касових операцій.	12	8	4	4	4
Тема 23. Облік безготівкових взаємних розрахунків.	8	6	2	4	2
Тема 24. Система оплати праці аптечних працівників. Облік праці і заробітної плати в аптечних установах.	10	8	4	4	2
Тема 25. Трудове право.	10	8	4	4	2
Тема 26. Організація інформаційного (рекламного) забезпечення реалізації безрецептурних препаратів.	8	6	2	4	2
Тема 27. Інвентаризація ТМЦ. Порядок проведення.	10	8	4	4	2
Тема 28. Розрахунки прибутку та рентабельності.	6	4	2	2	2
Тема 29. Витрати аптечного підприємства. Звітність аптек.	8	6	4	2	2
Тема 30. Підготовка фармацевтичних кадрів та підвищення кваліфікації фахівців.	6	6	2	4	-
Підсумковий контроль	4	4	-	4	-

Всього за VI семестр	108	82	38	44	26
Всього	300	196	74	122	104

ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОГО КУРСУ

III семестр

**Тема 1. Організаційна структура та регламентація діяльності аптекних закладів.
Охорона праці та вимоги до санітарії при роботі в аптекних закладах.**

Лекція: 2 год., Практичне заняття 2 год.

ЛЕКЦІЯ 1л

План

1. Історія розвитку фармації.
2. Міжнародні стандарти регулювання різних видів фармацевтичної діяльності (GPP — належна фармацевтична практика).
3. Законодавчі акти України, які регламентують фармацевтичну діяльність у галузі забезпечення лікарськими засобами населення.
4. Фармацевтична етика і деонтологія.
5. Державна політика і регулювання у сфері лікарського забезпечення.

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ 1п

1. Лікарська допомога на Київській Русі до початку 8-го ст. Перші державні аптеки. Аптекарський приказ. Перший аптекний статут, його зміст та значення.
2. Вітчизняні фармакопеї.
3. Фармація і сучасність. Міжнародні стандарти регулювання різних видів фармацевтичної діяльності (GPP — належна фармацевтична практика).
4. Фармацевтична етика і деонтологія.
5. Основні законодавчі акти з фармацевтичної діяльності. Закон України «Про лікарські засоби».
6. Державна політика і регулювання у сфері лікарського забезпечення. Суб'єкти і принципи державної політики і регулювання у сфері лікарського забезпечення. Їх мета діяльності, завдання та функції:
 - Верховна Рада України – єдиний орган законодавчої влади в Україні, який здійснює визначення засад державної політики у галузі охорони здоров'я;
 - Кабінет Міністрів України проводить державну політику у сфері обігу лікарських засобів через систему центральних та місцевих, автономних органів виконавчої влади;
 - МОЗ України;
 - Державний департамент з контролю за якістю, безпекою та виробництвом лікарських засобів та виробів медичного призначення;
 - Державна служба з контролю якості лікарських засобів;
 - Спеціально уповноважені державні органи :
 - Державний фармакологічний центр МОЗ України;
 - Державний науково-експертний центр;
 - Суб'єкти системи лікарського забезпечення.

ЛІТЕРАТУРА

Навчальна

1. Організація та економіка фармації: навчально-методичний посібник / Н.М. Косяченко, В.П. Горкуша, В.В. Кобрин, Н.П. Завадська. 2-е видання К.: Медицина, 2021. 224 с.
2. Закон України «Про лікарські засоби» № 2469-IX, від 28.07.2022р.

Додаткова

1. Громовик Б.П. Організація роботи аптек. Вінниця: Нова книга, 2003. С. 8-22.
2. Громовик Б.П., Терещук С.І. Практикум з організації та економіки фармації. Вінниця: Нова книга, 2004. С. 12-24.
3. Організація та економіка фармації. Ч. 3. Основи економіки фармації : підруч. для студентів фармац. ф-тів ВНЗ МОЗ України / А.С. Немченко, Г.Л. Панфілова, В.М. Назаркіна ; за ред. А.С. Немченко. Харків : НФаУ : Золоті сторінки, 2017. 272 с. (Національний підручник).

Тема 2. Організація діяльності аптек. Вступний інструктаж з охорони праці.

Лекція: 2 год., Практичне заняття: 4 год.

ЛЕКЦІЯ 2л

План

1. Аптека як заклад охорони здоров'я, торгово-виробниче підприємство та суб'єкт підприємницької діяльності, її завдання та функції.
2. Типи та види аптек. Спеціалізація аптечних закладів.
3. Організаційна структура аптеки. Вимоги до розміщення та складу приміщень аптеки.
4. Санітарні вимоги до прибирання приміщень аптеки. Вимоги до техніки безпеки й особистої гігієни персоналу при роботі в аптеках.
5. Штат аптеки.
6. Матеріальна відповідальність аптечних працівників, її юридична основа та документальне оформлення.
7. Вступний інструктаж з охорони праці.

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ 2п

1. Умови здійснення роздрібної реалізації. Аптека як заклад охорони здоров'я, торгово-виробниче підприємство та суб'єкт підприємницької діяльності, її завдання та функції.
2. Аптека як суб'єкт страхових відносин у системі охорони здоров'я й фармації. Форми лікарського забезпечення амбулаторних і стаціонарних хворих.
3. Типи та види аптек. Спеціалізація аптечних закладів.
4. Організаційна структура аптеки. Вимоги до розміщення та складу приміщень аптеки.
5. Санітарні вимоги до прибирання приміщень аптеки. Вимоги до техніки безпеки й особистої гігієни персоналу при роботі в аптеках.
6. Штат аптеки. Технологічний взаємозв'язок функцій при виконанні посадових обов'язків.
7. Матеріальна відповідальність аптечних працівників, її юридична основа та документальне оформлення.
8. Вступний інструктаж з охорони праці.

ЛІТЕРАТУРА

Навчальна

1. Організація та економіка фармації: навчально-методичний посібник / Н.М. Косяченко, В.П. Горкуша, В.В. Кобрин, Н.П. Завадська. 2-е видання К.: Медицина, 2021. 224 с.
2. Закон України «Про лікарські засоби» № 2469-IX, від 28.07.2022р.

3.Постанова Кабінету Міністрів України №929 від 30.11.2016 р. зі змінами «Про затвердження Ліцензійних умов провадження господарської діяльності з виробництва лікарських засобів, оптової та роздрібною торгівлі лікарськими засобами, імпорту лікарських засобів (крім активних фармацевтичних інгредієнтів)

4. *Наказ МОЗ України «Про затвердження Інструкції із санітарно-протиепідемічного режиму аптечних закладів» №275 від 15.05.2006р.*

Додаткова

1. *Громовик Б.П.* Організація роботи аптек. Вінниця: Нова книга, 2003.
2. *Громовик Б.П., Терещук С.І.* Практикум з організації та економіки фармації. Вінниця: Нова книга, 2004.
3. Державна фармакопея України. 2-е видання (ДФУ 2.0). Х., 2023.
4. Організація та економіка фармації. Ч. 3. Основи економіки фармації : підруч. для студентів фармац. ф-тів ВНЗ МОЗ України / А.С. Немченко, Г.Л. Панфілова, В.М. Назаркіна ; за ред. А.С. Немченко. Харків : НФаУ : Золоті сторінки, 2017. 272 с. (Національний підручник).

Тема 3. Організація роботи аптеки з рецептурою. Правила виписування рецептів.

Лекція: 2 год., Практичне заняття: 4 год.

ЛЕКЦІЯ 3л

План

- 1.Рецептурно-виробничий відділ, його завдання та функції.
1. Штат відділу.
2. Оснащення приміщення та робочого місця для приймання рецептів та відпуску лікарських засобів.
3. Рецепт та його значення в сучасних умовах. Структура рецепта.
4. Законодавчі акти, що регламентують рецептурний відпуск. Загальні правила виписування рецептів. Форми рецептурних бланків та їх оформлення.
5. Загальний порядок приймання рецептів.
7. Порядок відпуску лікарських засобів по рецептам з аптек та їх структурних підрозділів.
8. Термін зберігання рецептів в аптеці.

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ 3п

1. Рецептурно-виробничий відділ, його завдання та функції.
2. Штат відділу.
3. Оснащення приміщення та робочого місця для приймання рецептів та відпуску лікарських засобів.
4. Рецепт та його значення в сучасних умовах. Структура рецепта.
5. Законодавчі акти, що регламентують рецептурний відпуск. Загальні правила виписування рецептів. Форми рецептурних бланків та їх оформлення.
6. Загальний порядок приймання рецептів.
7. Порядок відпуску лікарських засобів по рецептам з аптек та їх структурних підрозділів.
8. Облік рецептів виписаних з порушенням вимог. Права та обов'язки фармацевтичного фахівця при відпуску лікарських засобів по рецептам що виписані з порушенням вимог.
9. Термін зберігання рецептів в аптеці.

ЛІТЕРАТУРА

Навчальна

1. Організація та економіка фармації: навчально-методичний посібник / Н.М. Косяченко, В.П. Горкуша, В.В. Кобрин, Н.П. Завадська. 2-е видання К.: Медицина, 2021. 224 с.
2. Закон України «Про лікарські засоби» № 2469-IX, від 28.07.2022р.
3. Наказ МОЗ України №360 від 19.07.2005р. з доповненнями *«Про затвердження Правил виписування рецептів на лікарські засоби і медичні вироби, Порядку відпуску лікарських засобів і медичних виробів з аптек та їхніх структурних підрозділів, Інструкції про порядок зберігання, обліку та знищення рецептурних бланків»*

Додаткова

1. Громовик Б.П. Організація роботи аптек. Вінниця: Нова книга, 2003.
2. Громовик Б.П., Терещук С.І. Практикум з організації та економіки фармації. Вінниця: Нова книга, 2004.
3. Організація та економіка фармації. Ч. 3. Основи економіки фармації: підруч. для студентів фармац. ф-тів ВНЗ МОЗ України / А.С. Немченко, Г.Л. Панфілова, В.М. Назаркіна; за ред. А.С. Немченко. Харків: НФаУ: Золоті сторінки, 2017. 272 с. (Національний підручник).

Тема 4. Особливі випадки виписування та оформлення рецептів.

Охорона праці при роботі з наркотичними, психотропними, отруйними та сильнодіяними засобами.

Лекція: 2 год., Практичне заняття: 4 год.

ЛЕКЦІЯ 4л

План

1. Організація та оснащення робочих місць для виготовлення ліків за індивідуальними прописами.
2. Загальні вимоги до виробництва (виготовлення) лікарських засобів в умовах аптеки.
3. Особливості виготовлення ліків з наркотичними, психотропними, отруйними лікарськими засобами та прекурсорами. Вимоги до техніки безпеки і виробничої санітарії при виготовленні лікарських засобів.
4. Особливості оформлення рецептів на отруйні, наркотичні, сильнодіючі речовини, та речовини, що мають одурманюючу дію.
5. Особливості відпуску наркотичних лікарських засобів в Україні.
6. Організація предметно-кількісного обліку означених речовин.

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ 4п

1. Оснащення асистентської кімнати. Організація та оснащення робочих місць для виготовлення ліків за індивідуальними прописами.
2. Загальні вимоги до виробництва (виготовлення) лікарських засобів в умовах аптеки.
3. Особливості виготовлення ліків з наркотичними, психотропними, отруйними лікарськими засобами та прекурсорами.
4. Особливості відпуску наркотичних лікарських засобів в Україні.
5. Термін дії рецептів.
6. Правила виписування наркотичних та снодійних препаратів онкологічним хворим.
7. Виписування рецептів середніми медичними працівниками, лікарями-стоматологами.
8. Загальний порядок приймання рецептів. Особливості приймання рецептів, що мають в своєму складі отруйні, наркотичні, прекурсори та речовини з одурманюючою дією.
9. Правила відпуску наркотичних та снодійних препаратів онкологічним хворим з державних аптек.
10. Правила виписування та відпуску ліків, до складу яких входять спирт етиловий.

11. Організація предметно-кількісного обліку означених речовин. Складання вибіркового листа на відпущені за день лікарські засоби, до складу яких входять отруйні, наркотичні, психотропні речовини, їх аналоги, прекурсори.

Проведення предметно-кількісного обліку відпущених отруйних, наркотичних, психотропних речовин, їх аналогів, прекурсорів.

12. Вимоги до техніки безпеки і виробничої санітарії при виготовленні лікарських засобів.

ЛІТЕРАТУРА

Навчальна

1. Організація та економіка фармації: навчально-методичний посібник / Н.М. Косяченко, В.П. Горкуша, В.В. Кобрин, Н.П. Завадська. 2-е видання К.: Медицина, 2021. 224 с.

2. Закон України «Про лікарські засоби» № 2469-ІХ, від 28.07.2022р.

3. Наказ МОЗ України №360 від 19.07.2005р. з доповненнями «Про затвердження Правил виписування рецептів на лікарські засоби і медичні вироби, Порядку відпуску лікарських засобів і медичних виробів з аптек та їхніх структурних підрозділів, Інструкції про порядок зберігання, обліку та знищення рецептурних бланків»

Додаткова

1. Громовик Б.П. Організація роботи аптек. Вінниця: Нова книга, 2003.

2. Громовик Б.П., Терещук С.І. Практикум з організації та економіки фармації. Вінниця: Нова книга, 2004.

3. Наказ МОЗ України «Про затвердження Інструкції із санітарно-протиепідемічного режиму аптечних закладів» №275 від 15.05.2006р.

4. Державна фармакопея України. 2-е видання (ДФУ 2.0). Х., 2023.

5. Організація та економіка фармації. Ч. 3. Основи економіки фармації : підруч. для студентів фармац. ф-тів ВНЗ МОЗ України / А.С. Немченко, Г.Л. Панфілова, В.М. Назаркіна ; за ред. А.С. Немченко. Харків : НФаУ : Золоті сторінки, 2017. 272 с. (Національний підручник).

Тема 5. Особливості виписування та відпуску ліків на безкоштовних та пільгових засадах.

Лекція: 2 год., Практичне заняття: 4 год.

ЛЕКЦІЯ 5л

План

1. Особливості реєстрації та обліку рецептів на лікарські засоби що відпускають безоплатно та на пільгових умовах.
2. Категорії амбулаторних хворих, що мають право на безкоштовне забезпечення лікарськими засобами.
3. Особливості оформлення рецептів на пільговий та безкоштовний відпуск ЛЗ.
4. Термін дії рецептів.
5. Порядок обліку та правила відпуску ліків за означеними формами рецептів, безкоштовно чи на пільгових умовах.

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ 5п

1. Особливості реєстрації та обліку рецептів на лікарські засоби що відпускають безоплатно та на пільгових умовах.
2. Категорії амбулаторних хворих, що мають право на безоплатне забезпечення лікарськими засобами.
3. Особливості оформлення рецептів на пільговий та безоплатний відпуск ЛЗ.
4. Термін дії пільгових та безоплатних рецептів.

5. Порядок обліку та правила відпуску ліків за означеними формами рецептів, безоплатно чи на пільгових умовах.

ЛІТЕРАТУРА

Навчальна

1. Організація та економіка фармації: навчально-методичний посібник / Н.М. Косяченко, В.П. Горкуша, В.В. Кобрин, Н.П. Завадська. 2-е видання К.: Медицина, 2021. 224 с.
2. Закон України «Про лікарські засоби» № 2469-IX, від 28.07.2022р.
3. Наказ МОЗ України №360 від 19.07.2005р. з доповненнями «Про затвердження Правил виписування рецептів на лікарські засоби і медичні вироби, Порядку відпуску лікарських засобів і медичних виробів з аптек та їхніх структурних підрозділів, Інструкції про порядок зберігання, обліку та знищення рецептурних бланків»
4. Постанова КМУ від 17.08.1998р. зі змінами №1303 «Про впорядкування безоплатного та пільгового відпуску лікарських засобів за рецептами лікарів у разі амбулаторного лікування окремих груп населення та за певними категоріями захворювань»

Додаткова

1. Громовик Б.П. Організація роботи аптек. Вінниця: Нова книга, 2003.
2. Громовик Б.П., Терещук С.І. Практикум з організації та економіки фармації. Вінниця: Нова книга, 2004.
3. Організація та економіка фармації. Ч. 3. Основи економіки фармації : підруч. для студентів фармац. ф-тів ВНЗ МОЗ України / А.С. Немченко, Г.Л. Панфілова, В.М. Назаркіна ; за ред. А.С. Немченко. Харків : НФаУ : Золоті сторінки, 2017. 272 с. (Національний підручник).

ПІДСУМКОВИЙ КОНТРОЛЬ

IV семестр

Тема 6. Правила визначення вартості лікарських засобів.

Лекція: 2 год., Практичне заняття: 6 год.

ЛЕКЦІЯ 6л

План

1. Визначення вартості індивідуальних лікарських засобів. Загальні правила таксування рецептів на індивідуальні лікарські засоби.
2. Особливості таксування різних лікарських форм (порошків, рідких та м'яких лікарських форм, ліків що виготовляють в асептичних умовах).
3. Тариф, його сутність, порядок визначення при таксуванні рецептів.

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ 6п-1 (2)

1. Визначення вартості індивідуальних лікарських засобів.
2. Правила таксування порошків.
3. Правила таксування мікстур.
4. Правила таксування настоїв та відварів.

5. Правила таксування супозиторіїв.
6. Правила таксування мазей.
7. Правила таксування розчинів в ампулах.
8. Порядок стягнення тарифів за виготовлення ЛЗ.
9. Реєстрація рецептів.
10. Приймання, перевірка правильності оформлення, таксування пільгових та безкоштовних рецептів. Реєстрація пільгових та безкоштовних рецептів.
11. Таксування рецептів, до складу яких входять отруйні, наркотичні психотропні речовини, їх аналоги, прекурсори.

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ 6п-2 (4)

1. Визначення вартості серійно виготовлених лікарських засобів.
2. Правила таксування порошків.
3. Правила таксування мікстур.
4. Правила таксування настоїв та відварів.
5. Правила таксування супозиторіїв.
6. Правила таксування мазей.
7. Правила таксування розчинів в ампулах.
8. Порядок стягнення тарифів за виготовлення ЛЗ.
9. Реєстрація вимог-замовлень.

ЛІТЕРАТУРА

Навчальна

1. Організація та економіка фармації: навчально-методичний посібник / Н.М. Косяченко, В.П. Горкуша, В.В. Кобрин, Н.П. Завадська. 2-е видання К.: Медицина, 2021. 224 с.

Додаткова

3. *Громовик Б.П.* Організація роботи аптек. Вінниця: Нова книга, 2003. С. 150-174.
4. *Громовик Б.П., Терещук С.І.* Практикум з організації та економіки фармації. Вінниця: Нова книга, 2004.
2. *Громовик Б.П., Терещук С.І.* Практикум з організації та економіки фармації. Вінниця: Нова книга, 2004. С. 81-105, 120-131, 174-181.
3. Організація та економіка фармації. Ч. 3. Основи економіки фармації : підруч. для студентів фармац. ф-тів ВНЗ МОЗ України / А.С. Немченко, Г.Л. Панфілова, В.М. Назаркіна та ін. ; за ред. А.С. Немченко. Харків : НФаУ : Золоті сторінки, 2017. 272 с. (Національний підручник).

Тема 7. Внутрішньоаптечний контроль якості лікарських засобів.

Лекція: 2 год., Практичне заняття: 4 год.

ЛЕКЦІЯ 7л

План

1. Організація внутрішньоаптечного контролю якості лікарських засобів.
2. Комплекс заходів щодо забезпечення належної якості ліків, виготовлених в умовах аптеки, його складові.
3. Характеристика видів внутрішньоаптечного контролю.
4. Особливості внутрішньоаптечного контролю лікарських засобів що виготовляють в асептичних умовах.
5. Оцінювання якості ліків аптечного виробництва.
6. Правила оформлення до відпуску виготовлених в аптеці лікарських засобів та їх відпуск.

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ 7п

1. Організація внутрішньоаптечного контролю якості лікарських засобів.
2. Аналітичний кабінет або стіл в аптеці. Обов'язки провізора-аналітика з контролю якості ЛЗ, організація його робочого місця.
3. Комплекс заходів щодо забезпечення належної якості ліків, виготовлених в умовах аптеки, його складові.
4. Характеристика видів внутрішньоаптечного контролю.
5. Особливості внутрішньоаптечного контролю лікарських засобів що виготовляють в асептичних умовах.
6. Оцінювання якості ліків аптечного виробництва.
7. Особливі вимоги до контролю якості розчинів для ін'єкцій та лікарських форм для немовлят.
8. Правила оформлення до відпуску виготовлених в аптеці лікарських засобів та їх відпуск.
9. Облік результатів внутрішньоаптечного контролю якості ЛЗ.

ЛІТЕРАТУРА

Навчальна

1. Організація та економіка фармації: навчально-методичний посібник / Н.М. Косяченко, В.П. Горкуша, В.В. Кобрин, Н.П. Завадська. 2-е видання К.: Медицина, 2021. 224 с.
2. Закон України «Про лікарські засоби» № 2469-IX, від 28.07.2022р.
3. Наказ МОЗ України «Про затвердження Інструкції із санітарно-протиепідемічного режиму аптекних закладів» №275 від 15.05.2006р.
4. Наказ МОЗ України від 17.10.2012р. №812 зі змінами «Про затвердження Правил виробництва (виготовлення) та контролю якості лікарських засобів в аптеках»

Додаткова

1. Громовик Б.П. Організація роботи аптек. Вінниця: Нова книга, 2003.
2. Громовик Б.П., Терещук С.І. Практикум з організації та економіки фармації. Вінниця: Нова книга, 2004.
3. Державна фармакопея України. 2-е видання (ДФУ 2.0). Х., 2023.
4. Організація та економіка фармації. Ч. 3. Основи економіки фармації : підруч. для студентів фармац. ф-тів ВНЗ МОЗ України / А.С. Немченко, Г.Л. Панфілова, В.М. Назаркіна ; за ред. А.С. Немченко. Харків : НФаУ : Золоті сторінки, 2017. 272 с. (Національний підручник).

Тема 8. Облік амбулаторної рецептури. Організація виготовлення лікарських засобів. Оформлення відпуску лікарських засобів амбулаторного (індивідуального) чи серійного виготовлення.

Лекція: 2 год., Практичне заняття: 4 год.

ЛЕКЦІЯ 8.1

План

1. Облік амбулаторної рецептури. Методи реєстрації рецептів на лікарські засоби індивідуального виготовлення.
2. Облік екстемпоральної рецептури.
3. Особливості реєстрації та обліку рецептів на лікарські засоби що відпускають безоплатно та на пільгових умовах.
4. Організація предметно-кількісного обліку лікарських засобів в аптекних установах.
5. Правила оформлення до відпуску виготовлених в аптеці лікарських засобів та їх відпуск.

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ 8п

План

1. Облік амбулаторної рецептури. Методи реєстрації рецептів на лікарські засоби індивідуального виготовлення.
2. Рецептура та її структура.
3. Облік екстемпоральної рецептури.
4. Значення готових ЛЗ для обслуговування населення.
5. Особливості реєстрації та обліку рецептів на лікарські засоби що відпускають безоплатно та на пільгових умовах.
6. Організація предметно-кількісного обліку лікарських засобів в аптечних установах.
7. Правила оформлення до відпуску виготовлених в аптеці лікарських засобів та їх відпуск.

ЛІТЕРАТУРА

Навчальна

1. Організація та економіка фармації: навчально-методичний посібник / Н.М. Косяченко, В.П. Горкуша, В.В. Кобрин, Н.П. Завадська. 2-е видання К.: Медицина, 2021. 224 с.
2. Закон України «Про лікарські засоби» № 2469-ІХ, від 28.07.2022р.
3. Наказ МОЗ України №360 від 19.07.2005р. з доповненнями «Про затвердження Правил виписування рецептів на лікарські засоби і медичні вироби, Порядку відпуску лікарських засобів і медичних виробів з аптек та їхніх структурних підрозділів, Інструкції про порядок зберігання, обліку та знищення рецептурних бланків»
4. Постанова КМУ від 17.08.1998р. зі змінами №1303 «Про впорядкування безоплатного та пільгового відпуску лікарських засобів за рецептами лікарів у разі амбулаторного лікування окремих груп населення та за певними категоріями захворювань»

Додаткова

1. Громовик Б.П. Організація роботи аптек. Вінниця: Нова книга, 2003.
2. Громовик Б.П., Терещук С.І. Практикум з організації та економіки фармації. Вінниця: Нова книга, 2004.
4. Наказ МОЗ України «Про затвердження Інструкції із санітарно-протиепідемічного режиму аптечних закладів» №275 від 15.05.06
5. Державна фармакопея України. 2-е видання (ДФУ 2.0). Х., 2023.
6. Організація та економіка фармації. Ч. 3. Основи економіки фармації : підруч. для студентів фармац. ф-тів ВНЗ МОЗ України / А.С. Немченко, Г.Л. Панфілова, В.М. Назаркіна ; за ред. А.С. Немченко. Харків : НФаУ : Золоті сторінки, 2017. 272 с. (Національний підручник).

Тема 9. Організація роботи з товарними запасами. Організація прийому товару в аптеці. Порядок зберігання ЛЗ та ВМП в аптеці. Відпуск товарів з відділов запасів. Виробнича функція відділу запасів.

Лекція: 2 год., Практичне заняття: 4 год.

ЛЕКЦІЯ 9л

План

1. Відділ запасів та його функції. Приміщення та обладнання відділу
2. Організація приймання товару в аптеці. Супровідні документи.
3. Організація вхідного контролю якості при роздрібній реалізації: перевірка сертифікатів якості, аналітичних паспортів та протоколів аналізів на препарати, що надходять в аптечні заклади.

4. Особливості отримання отруйних, наркотичних, психотропних речовин та прекурсорів, порядок їх обліку.
5. Правила зберігання лікарських засобів та виробів медичного призначення. Охорона праці при зберіганні окремих груп лікарських засобів.
6. Вимоги до техніки безпеки і виробничої санітарії при зберіганні лікарських засобів.
7. Відпуск товарів в інші відділи аптеки, дрібнороздрібну мережу та лікувально-профілактичним закладам.
8. Внутрішньоаптечна заготовка, її значення. Порядок проведення лабораторно-фасувальних робіт, їх облік. Дооцінка та знижка, їх документальне оформлення.

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ 9п

1. Відділ запасів та його функції. Приміщення та обладнання відділу.
2. Складання заявок-замовлень та виписування товару з аптечного складу та від інших постачальників.
3. Організація приймання товару в аптеці. Супровідні документи.
4. Організація вхідного контролю якості при роздрібній реалізації: перевірка сертифікатів якості, аналітичних паспортів та протоколів аналізів на препарати, що надходять в аптечні заклади.
5. Первинний облік надходження товарно-матеріальних цінностей.
6. Особливості отримання отруйних, наркотичних, психотропних речовин та прекурсорів, порядок їх обліку.
7. Правила зберігання лікарських засобів та виробів медичного призначення.
8. Приміщення та їх обладнання для зберігання товарних запасів. Матеріальна кімната, порядок розміщення товару. Вимоги до техніки безпеки і виробничої санітарії при зберіганні лікарських засобів.
9. Контроль за строками придатності. Документи обліку лікарських засобів згідно з терміном зберігання.
10. Правила зберігання барвних та пахучих речовин, лікарської рослинної сировини, перев'язувальних матеріалів та гумових виробів. Особливості зберігання вогне- та вибухонебезпечних засобів, легкозаймистих та легкогорючих речовин.
11. Запобіжні заходи з безпеки під час зберігання і роботи з вибуховими, вибухонебезпечними, легкозаймистими і горючими товарно-матеріальними цінностями.
12. Зберігання отруйних, наркотичних лікарських засобів, психотропних речовин та прекурсорів, безпека праці під час їх зберігання. Відпуск товарів в інші відділи аптеки, дрібнороздрібну мережу та лікувально-профілактичним закладам.
13. Внутрішньоаптечна заготовка, її значення.
14. Порядок проведення лабораторно-фасувальних робіт, їх облік. Дооцінка та знижка, їх документальне оформлення.
15. Охорона праці при зберіганні окремих груп лікарських засобів.

ЛІТЕРАТУРА

Навчальна

1. Організація та економіка фармації: навчально-методичний посібник / Н.М. Косяченко, В.П. Горкуша, В.В. Кобрин, Н.П. Завадська. 2-е видання К.: Медицина, 2021. 224 с.
2. Закон України «Про лікарські засоби» № 2469-IX, від 28.07.2022р.
3. Наказ МОЗ України «Про затвердження Інструкції із санітарно-протиепідемічного режиму аптечних закладів» №275 від 15.05.2006р.
4. Наказ МОЗ України від 03.04.2018р. №610 «Про внесення змін до Правил зберігання та проведення контролю якості лікарських засобів у лікувально-профілактичних закладах»
5. Наказ МОЗ України від 16.03.1993р. №44 «Про організацію зберігання в аптечних закладах різних груп лікарських засобів та виробів медичного призначення»

Додаткова

1. *Громовик Б.П.* Організація роботи аптек. Вінниця: Нова книга, 2003.
2. *Громовик Б.П., Терещук С.І.* Практикум з організації та економіки фармації. Вінниця: Нова книга, 2004.
3. Державна фармакопея України. 2-е видання (ДФУ 2.0). Х., 2023.
4. Організація та економіка фармації. Ч. 3. Основи економіки фармації : підруч. для студентів фармац. ф-тів ВНЗ МОЗ України / А.С. Немченко, Г.Л. Панфілова, В.М. Назаркіна ; за ред. А.С. Немченко. Харків : НФаУ : Золоті сторінки, 2017. 272 с. (Національний підручник).

ПІДСУМКОВИЙ КОНТРОЛЬ

V семестр

Тема 10. Ціноутворення на готові лікарські засоби.

Лекція: 2 год.

ЛЕКЦІЯ 10л

План

4. Облік товарно-матеріальних цінностей, що надійшли до аптеки, згідно з супровідними документами.
2. Встановлення роздрібних цін на одержані лікарські засоби та вироби медичного призначення.

Тема 11. Організація безрецептурного відпуску лікарських засобів. Організація роботи дрібно-роздрібною мережі.

Лекція: 2 год., Практичне заняття: 4 год.

ЛЕКЦІЯ 11л

План

1. Організація роботи аптеки для забезпечення реалізації лікарських засобів без рецептів та інших груп товарів аптечного асортименту.
2. Законодавчі акти що регламентують безрецептурний відпуск в Україні. Препарати безрецептурного відпуску (ОТС-препарати), критерії віднесення препаратів до безрецептурних.
3. Фармацевтична опіка, її сутність і роль в реалізації концепції відповідального самолікування. Організація фармацевтичної опіки.
4. Організація діяльності дрібно-роздрібною мережі.
5. Законодавчі акти України, що регламентують рекламну діяльність у фармацевтичній галузі, основні вимоги до рекламування лікарських засобів.
6. Мерчандайзинг. Санітарно-просвітня робота в аптеках як чинник підвищення санітарних знань населення.

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ 11п

1. Організація роботи аптеки для забезпечення реалізації лікарських засобів без рецептів та

інших груп товарів аптечного асортименту.

2. Сутність концепції відповідального самолікування та її реалізація у сучасних умовах.

3. Законодавчі акти що регламентують безрецептурний відпуск в Україні. Препарати безрецептурного відпуску (ОТС-препарати), критерії віднесення препаратів до безрецептурних. Фармацевтична опіка, її сутність і роль в реалізації концепції відповідального самолікування. Організація фармацевтичної опіки.

5. Організація діяльності аптечних пунктів.

6. Інформаційне забезпечення реалізації лікарських засобів. Організаційна структура фармацевтичної інформації.

7. Законодавчі акти України, що регламентують рекламну діяльність у фармацевтичній галузі, основні вимоги до рекламування лікарських засобів

8. Назви лікарських засобів (міжнародна непатентована, торговельна, патентована).

9. Мерчандайзинг. Санітарно-просвітня робота в аптеках як чинник підвищення санітарних знань населення.

ЛІТЕРАТУРА

Навчальна

1. Організація та економіка фармації: навчально-методичний посібник / Н.М. Косяченко, В.П. Горкуша, В.В. Кобрин, Н.П. Завадська. 2-е видання К.: Медицина, 2021. 224 с.

2. *Закон України «Про лікарські засоби»* № 2469-IX, від 28.07.2022р.

3. Постанова Кабінету Міністрів України №929 від 30.11.2016 р. зі змінами «Про затвердження Ліцензійних умов провадження господарської діяльності з виробництва лікарських засобів, оптової та роздрібною торгівлі лікарськими засобами, імпорту лікарських засобів (крім активних фармацевтичних інгредієнтів)

4. Наказ МОЗ України від 05.01.2022 № 7 «Про затвердження протоколів фармацевта»

5. *Закон України «Про рекламу»*

Додаткова

1. *Громовик Б.П.* Організація роботи аптек. Вінниця: Нова книга, 2003.

2. *Громовик Б.П., Терещук С.І.* Практикум з організації та економіки фармації. Вінниця: Нова книга, 2004.

3. Організація та економіка фармації. Ч. 3. Основи економіки фармації : підруч. для студентів фармац. ф-тів ВНЗ МОЗ України / А.С. Немченко, Г.Л. Панфілова, В.М. Назаркіна ; за ред. А.С. Немченко. Харків : НФаУ : Золоті сторінки, 2017. 272 с. (Національний підручник).

Тема 12. Організація забезпечення ЛЗ та ВМП стаціонарних хворих. Порядок постачання ЛПЗ.

Лекція: 2 год., Практичне заняття: 10 год.

ЛЕКЦІЯ 12л

План

1. Міжлікарняна та лікарняна аптеки, їх завдання, функції.

2. Структура, обладнання та оснащення приміщень. Асептичний блок.

3. Охорона праці та виробнича санітарія при виготовленні лікарських засобів.

4. Виписування та відпуск лікарських засобів і товарів медичного призначення.

5. Організація роботи аптеки лікувально-профілактичного закладу.

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ 12п-1(2) на базі ЛПЗ

План

1. Лікарняна аптека, їх завдання, функції.
2. Види лікарняних аптек.
3. Структура, обладнання та оснащення приміщень. Асептичний блок.
4. Охорона праці та виробнича санітарія при виготовленні лікарських засобів.
5. Виписування та відпуск лікарських засобів і товарів медичного призначення.
6. Документальне оформлення відпуску медичних виробів та лікарських засобів у відділення лікарень.
7. Таксування вимог-накладних та їх облік, формування замовлень за вимогами лікувально-профілактичних закладів.
8. Штат.

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ 12п-2(4)

План

1. Лікарняна аптека, їх завдання, функції.
1. Види лікарняних аптек.
2. Структура, обладнання та оснащення приміщень. Асептичний блок.
3. Охорона праці та виробнича санітарія при виготовленні лікарських засобів.
4. Виписування та відпуск лікарських засобів і товарів медичного призначення.
5. Документальне оформлення відпуску медичних виробів та лікарських засобів у відділення лікарень.
6. Таксування вимог-накладних та їх облік, формування замовлень за вимогами лікувально-профілактичних закладів.
7. Штат.

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ 12п-3(4)

План

1. Міжлікарняна аптека, їх завдання, функції.
2. Підпорядкування.
3. Структура, обладнання та оснащення приміщень.
4. Охорона праці та виробнича санітарія при виготовленні лікарських засобів.
5. Виписування та відпуск лікарських засобів і товарів медичного призначення.
6. Документальне оформлення відпуску медичних виробів та лікарських засобів у відділення лікарень.
7. Таксування вимог-накладних та їх облік, формування замовлень за вимогами лікувально-профілактичних закладів.
8. Штат.

ЛІТЕРАТУРА

Навчальна

1. Організація та економіка фармації: навчально-методичний посібник / Н.М. Косяченко, В.П. Горкуша, В.В. Кобрин, Н.П. Завадська. 2-е видання К.: Медицина, 2021. 224 с.
2. Закон України «Про лікарські засоби» № 2469-IX, від 28.07.2022р.
3. Постанова Кабінету Міністрів України №929 від 30.11.2016 р. зі змінами «Про затвердження Ліцензійних умов провадження господарської діяльності з виробництва лікарських засобів, оптової та роздрібною торгівлі лікарськими засобами, імпорту лікарських засобів (крім активних фармацевтичних інгредієнтів)

4. *Наказ МОЗ України “Про затвердження Інструкції із санітарно-протиепідемічного режиму аптечних закладів” №275 від 15.05.2006р.*

5. *Наказ МОЗ України від 03.04.2018р. №610 «Про внесення змін до Правил зберігання та проведення контролю якості лікарських засобів у лікувально-профілактичних закладах»*

6. *Наказ МОЗ України від 16.03.1993р. №44 «Про організацію зберігання в аптечних закладах різних груп лікарських засобів та виробів медичного призначення»*

Додаткова

1. *Громовик Б.П.* Організація роботи аптек. Вінниця: Нова книга, 2003.

2. *Громовик Б.П., Терещук С.І.* Практикум з організації та економіки фармації. Вінниця: Нова книга, 2004.

3. *Закон України “Про лікарські засоби” № 123\96-ВР від 04.04.96*

4. *Наказ МОЗ України “Про затвердження Інструкції із санітарно-протиепідемічного режиму аптечних закладів” №275 від 15.05.06*

5. *Державна фармакопея України. 2-е видання (ДФУ 2.0). Х., 2016.*

6. *Організація та економіка фармації. Ч. 3. Основи економіки фармації : підруч. для студентів фармац. ф-тів ВНЗ МОЗ України / А.С. Немченко, Г.Л. Панфілова, В.М. Назаркіна ; за ред. А.С. Немченко. Харків : НФаУ : Золоті сторінки, 2017. 272 с. (Національний підручник).*

Тема 13. Організація постачання аптечних установ. Аптечний склад. Прийом товару.

Лекція: 2 год., Практичне заняття: 4 год.

ЛЕКЦІЯ 13л

План

1. Основні напрями розвитку системи постачання аптек в умовах сучасного фармацевтичного ринку України. Умови здійснення оптової реалізації лікарських засобів.
2. Джерела надходження товарно-матеріальних цінностей до аптеки.
3. Аптечний склад, його організаційна структура, обладнання приміщень. Вимоги до розміщення та складу приміщень аптечного складу.
4. Основні завдання та функції аптечного складу.
5. Штат.
6. Відділи складу.
7. Приймання товару за кількістю, якістю та вартістю. Особливі випадки приймання товару.
8. Порядок здійснення вхідного контролю якості лікарських засобів, що надходять на склад.
9. Порядок зберігання товару на складі, контроль за термінами зберігання медичних товарів.
10. Відпуск товару зі складу. Особливості відпуску наркотичних, отруйних та психотропних лікарських засобів.

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ 13п

1. Основні напрями розвитку системи постачання аптек в умовах сучасного фармацевтичного ринку України. Умови здійснення оптової реалізації лікарських засобів.
2. Належна практика дистрибуції (GDP).
3. Джерела надходження товарно-матеріальних цінностей до аптеки.
4. Аптечний склад, його організаційна структура, обладнання приміщень. Вимоги до розміщення та складу приміщень аптечного складу.
5. Основні завдання та функції аптечного складу.
6. Штат.

7. Відділи складу. Приймальний відділ, його завдання та функції. Приймання товару за кількістю, якістю та вартістю. Особливі випадки приймання товару.
8. Порядок здійснення вхідного контролю якості лікарських засобів, що надходять на склад.
9. Організація праці оперативних відділів аптечного складу.
10. Порядок зберігання товару на складі, контроль за термінами зберігання медичних товарів.
11. Поводження із зіпсованими фармацевтичними товарами.
12. Запобіжні заходи з охорони праці під час зберігання і роботи з вибуховими, вибухонебезпечними, легкозаймистими та горючими товарно-матеріальними цінностями.
13. Особливості зберігання наркотичних, отруйних речовин, психотропних лікарських засобів та прекурсорів. Охорона праці при роботі з наркотичними, психотропними, отруйними та сильнодіючими засобами.
14. Облік руху товарів у відділах складу.
15. Експедиційний відділ, його завдання. Комплектація замовлень.
16. Відпуск товару зі складу. Особливості відпуску наркотичних, отруйних та психотропних лікарських засобів.
17. Організація доставки товарно-матеріальних цінностей.
18. Оформлення супровідних документів.

ЛІТЕРАТУРА

Навчальна

1. Організація та економіка фармації: навчально-методичний посібник / Н.М. Косяченко, В.П. Горкуша, В.В. Кобрин, Н.П. Завадська. 2-е видання К.: Медицина, 2021. 224 с.
2. Закон України «Про лікарські засоби» № 2469-IX, від 28.07.2022р.
3. Постанова Кабінету Міністрів України №929 від 30.11.2016 р. зі змінами «Про затвердження Ліцензійних умов провадження господарської діяльності з виробництва лікарських засобів, оптової та роздрібною торгівлі лікарськими засобами, імпорту лікарських засобів (крім активних фармацевтичних інгредієнтів)
4. Наказ МОЗ України “Про затвердження Інструкції із санітарно-протиепідемічного режиму аптечних закладів” №275 від 15.05.2006р.
5. Наказ МОЗ України від 16.03.1993р. №44 «Про організацію зберігання в аптечних закладах різних груп лікарських засобів та виробів медичного призначення»

Додаткова

1. Громовик Б.П. Організація роботи аптек. Вінниця: Нова книга, 2003.
2. Громовик Б.П., Терещук С.І. Практикум з організації та економіки фармації. Вінниця: Нова книга, 2004.
3. Державна фармакопея України. 2-е видання (ДФУ 2.0). Х., 2023.
4. Організація та економіка фармації. Ч. 3. Основи економіки фармації : підруч. для студентів фармац. ф-тів ВНЗ МОЗ України / А.С. Немченко, Г.Л. Панфілова, В.М. Назаркіна ; за ред. А.С. Немченко. Харків : НФаУ : Золоті сторінки, 2017. 272 с. (Національний підручник).

Тема 14. Державна система забезпечення якості лікарських засобів і виробів медичного призначення.

Лекція: 2 год., Практичне заняття: 4 год.

ЛЕКЦІЯ 14л

План

1. Структура Державної системи контролю якості лікарських засобів.
2. Функції Державної інспекції з контролю якості лікарських засобів МОЗ України.
3. Поняття про належну лабораторну практику.
4. Нормативні документи, які регламентують вимоги до якості лікарських засобів.
5. Організація роботи лабораторій з контролю якості лікарських засобів: завдання, організаційна структура, оснащення, штат.

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ 14п

1. Структура Державної системи контролю якості лікарських засобів.
2. Основні завдання Державного фармакологічного центру МОЗ України, Державної інспекції з контролю якості лікарських засобів.
3. Функції Державної інспекції з контролю якості лікарських засобів МОЗ України.
4. Поняття про належну лабораторну практику.
5. Нормативні документи, які регламентують вимоги до якості лікарських засобів.
6. Організація роботи лабораторій з контролю якості лікарських засобів: завдання, організаційна структура, оснащення, штат.

ЛІТЕРАТУРА

Навчальна

1. Організація та економіка фармації: навчально-методичний посібник / Н.М. Косяченко, В.П. Горкуша, В.В. Кобрин, Н.П. Завадська. 2-е видання К.: Медицина, 2021. 224 с.
2. Закон України «Про лікарські засоби» № 2469-IX, від 28.07.2022р.
3. Кабінет Міністрів України Постанова від 12.08.2015р. зі змінами №647 «Про затвердження Положення про Державну службу України з лікарських засобів та контролю за наркотиками»

Додаткова

1. Громовик Б.П. Організація роботи аптек. Вінниця: Нова книга, 2003.
2. Громовик Б.П., Терещук С.І. Практикум з організації та економіки фармації. Вінниця: Нова книга, 2004.
3. Державна фармакопея України. 2-е видання (ДФУ 2.0). Х., 2023р
4. Організація та економіка фармації. Ч. 3. Основи економіки фармації : підруч. для студентів фармац. ф-тів ВНЗ МОЗ України / А.С. Немченко, Г.Л. Панфілова, В.М. Назаркіна ; за ред. А.С. Немченко. Харків : НФаУ : Золоті сторінки, 2017. 272 с. (Національний підручник).

Тема 15. Основи економіки аптечних закладів. Облік і звітність в аптечній мережі. Поняття про облік.

Лекція: 4 год., Практичне заняття: 4 год.

ЛЕКЦІЯ 15л-1(2)

План

1. Значення вивчення ринкової економіки у підготовці фахівців фармацевтичної галузі.
2. Основні поняття фармакоекономіки, її структура, взаємозв'язок з іншими дисциплінами.
3. Облік. Види обліку.
4. Основні принципи та вимоги до ведення первинного обліку.

ЛЕКЦІЯ 15л-2(2)

План

1. Бухгалтерський баланс.
2. Метод подвійного запису.
3. Поняття про господарчі засоби аптеки, їх структура та класифікація.
4. Особливості структури господарських засобів.
5. Джерела утворення господарських засобів.

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ 15 п

1. Поняття про ринкову мікро- та макроекономіку.
2. Основи обліку в фармації, значення обліку, його завдання. вимоги до обліку.
3. Види обліку.
4. Вимірювачі, що застосовуються для обліку.
5. Бухгалтерський баланс.
6. Метод подвійного запису.
7. Поняття про господарчі засоби аптеки, їх структура та класифікація.
8. Особливості структури господарських засобів.
9. Джерела утворення господарських засобів.

ЛІТЕРАТУРА

Навчальна

1. Організація та економіка фармації: навчально-методичний посібник / Н.М. Косяченко, В.П. Горкуша, В.В. Кобрин, Н.П. Завадська. 2-е видання К.: Медицина, 2021. 224 с.
2. *Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» №996 від 16.07.99зі змінами.*

Додаткова

1. *Громовик Б.П., Терещук С.І.* Практикум з організації та економіки фармації. Вінниця: Нова книга, 2004. С. 206-237
2. *Терещук С.І., Новикевич А.М., Чухрай І.Л.* Система бухгалтерського обліку в аптеках: навч. посіб. Вінниця: Нова книга, 2003. С. 8-23

Тема 16. Облік господарських засобів. Облік надходження ТМЦ до аптек.

Лекція: 2 год.

ЛЕКЦІЯ 16л

План

1. Рух товарно-матеріальних цінностей в аптечних закладах.
2. Облік операцій з надходженням та вибуття товарів аптечного асортименту.
3. Розвиток системи постачання на фармацевтичному ринку України.
4. Документообіг за первинним обліком надходження товару до аптеки.
5. Перевірка відповідності фактичної наявності товару супровідним документам.
6. Облік надходження товару: у сумі, за терміном придатності та предметно-кількісно. Особливості обліку надходження отруйних, наркотичних і психотропних лікарських засобів та етилового спирту.
7. Види реалізації товару, її структура та облік, документальне оформлення. Оптова та роздрібна торгівля.
8. Облік роздрібної та оптової реалізації лікарських засобів за рецептами, без рецептурний

відпуск, реалізація у дрібно-роздрібній мережі та відпуск лікарських засобів безкоштовно і на пільгових умовах.

ЛІТЕРАТУРА

Навчальна

1. Організація та економіка фармації: навчально-методичний посібник / Н.М. Косяченко, В.П. Горкуша, В.В. Кобрин, Н.П. Завадська. 2-е видання К.: Медицина, 2021. 224 с.

Додаткова

1. Терещук С.І., Новикевич А.М., Чухрай І.Л. Система бухгалтерського обліку в аптеках: навч. посіб. Вінниця: Нова книга, 2003. С. 26-39.

2. Громовик Б.П., Терещук С.І. Практикум з організації та економіки фармації. Вінниця: Нова книга, 2004. С. 245-250.

Тема 17. Товарообіг аптечних підприємств.

Лекція: 2 год., Практичне заняття: 4 год.

ЛЕКЦІЯ 17л

План

1. Товарообіг як основна економічна категорія у торговельній діяльності аптечних закладів.
2. Види товарообігу, аналіз та планування.
3. Індекс цін, його значення в плануванні товарообігу в разі зміни цін.
4. Товарообіг, його вплив на рентабельність.
5. Торговельні накладення — основне джерело формування доходу аптек. Розрахунок рівня торговельних накладень.

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ 17п

1. Товарообіг як основна економічна категорія у торговельній діяльності аптечних закладів.
2. Види товарообігу, аналіз та планування.
3. Індекс цін, його значення в плануванні товарообігу в разі зміни цін.
4. Характеристика та класифікація товарних запасів.
5. Аналіз та планування товарних запасів.
6. Збільшення загальної кількості товарних запасів в аптеці внаслідок різних господарських операцій.
7. Етапи розрахунку нормативних запасів.
8. Визначення необхідного обсягу придбання товарів.
9. Товарообіг, його вплив на рентабельність.
10. Торговельні накладення — основне джерело формування доходу аптек.
11. Розрахунок рівня торговельних накладень.

ЛІТЕРАТУРА

Навчальна

1. Організація та економіка фармації: навчально-методичний посібник / Н.М. Косяченко, В.П. Горкуша, В.В. Кобрин, Н.П. Завадська. 2-е видання К.: Медицина, 2021. 224 с.

Додаткова

1. Терещук С.І., Новикевич А.М., Чухрай І.Л. Система бухгалтерського обліку в аптеках: навч. посіб. Вінниця: Нова книга, 2003. С. 31-33

ПІДСУМКОВИЙ КОНТРОЛЬ

VI семестр

Тема 18. Облік інших видів витрат товару. Облік руху інших ТМЦ.

Лекція: 4 год., Практичне заняття: 4 год.

ЛЕКЦІЯ 18л

1. Облік витрат товару на першу медичну допомогу.
2. Облік витрат товару на господарські потреби.
3. Облік товарних витрат (бій, псування).
4. Переоцінка товарів, знижка при лабораторних і фасувальних роботах та їх документальне оформлення.
5. Поняття про інші активи, їх класифікація.
6. Облікова група тари. Її види, облік, рух багатообігової тари, поняття середньооблікової ціни.
7. Облікова група лікарської рослинної сировини.
8. Група допоміжних матеріалів, їх призначення, порядок обліку.
9. Облік інших матеріальних цінностей.

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ 18п

1. Облік витрат товару на першу медичну допомогу.
2. Облік витрат товару на господарські потреби.
3. Облік товарних витрат (бій, псування).
4. Переоцінка товарів, знижка при лабораторних і фасувальних роботах та їх документальне оформлення.
5. Поняття про інші активи, їх класифікація.
6. Облікова група тари. Її види, облік, рух багатообігової тари, поняття середньооблікової ціни.
7. Облікова група лікарської рослинної сировини.
8. Група допоміжних матеріалів, їх призначення, порядок обліку.
9. Облік інших матеріальних цінностей.
- 10.

ЛІТЕРАТУРА

Навчальна

1. Організація та економіка фармації: навчально-методичний посібник / Н.М. Косяченко, В.П. Горкуша, В.В. Кобрин, Н.П. Завадська. 2-е видання К.: Медицина, 2021. 224 с.

Додаткова

1. Терещук С.І., Новикевич А.М., Чухрай І.Л. Система бухгалтерського обліку в аптеках: навч. посіб. Вінниця: Нова книга, 2003. С. 156-158
2. Громовик Б.П., Терещук С.І. Практикум з організації та економіки фармації. Вінниця: Нова книга, 2004. С. 245-255

Тема 19. Основні та обігові засоби аптечних підприємств. Планування надходження товарів.

Лекція: 2 год., Практичне заняття: 4 год.

ЛЕКЦІЯ 19л

1. Класифікація основних засобів.
2. Облік наявності та руху основних засобів.
3. Оцінка вартості основних засобів. Первинна, відновна, залишкова вартість основних засобів.
4. Первинні документи з обліку основних засобів – власних та взятих в аренду.
5. Облік зносу основних засобів. Амортизаційні відрахування.
6. Облік малоцінних та швидкозношуваних предметів.
7. Обігові засоби та їх роль у торгово-фінансовій діяльності підприємств.
8. Структура обігових засобів.
9. Характеристика товарних запасів. Фактори, що впливають на їх розмір.

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ 19п

1. Класифікація основних засобів.
2. Облік наявності та руху основних засобів.
3. Оцінка вартості основних засобів. Первинна, відновна, залишкова вартість основних засобів.
4. Первинні документи з обліку основних засобів – власних та взятих в аренду.
5. Облік зносу основних засобів. Амортизаційні відрахування.
6. Облік малоцінних та швидкозношуваних предметів.
7. Обігові засоби та їх роль у торгово-фінансовій діяльності підприємств.
8. Структура обігових засобів.
9. Характеристика товарних запасів. Фактори, що впливають на їх розмір.

ЛІТЕРАТУРА

Навчальна

1. Організація та економіка фармації: навчально-методичний посібник / Н.М. Косяченко, В.П. Горкуша, В.В. Кобрин, Н.П. Завадська. 2-е видання К.: Медицина, 2021. 224 с.

Додаткова

1. Терещук С.І., Новикевич А.М., Чухрай І.Л. Система бухгалтерського обліку в аптеках: навч. посіб. Вінниця: Нова книга, 2003. С. 43-52

Тема 20. Основи ціноутворення на готові лікарські засоби та вироби медичного призначення в оптових та роздрібних цінах.

Лекція: 2 год.

ЛЕКЦІЯ 20л

1. Ціна, її види (виробника, митна, оптова, складська та роздрібна).
2. Функції ціни.
3. Складові ціни.

4. Торгівельні надбавки, їх значення.
5. Ринкове та державне оподаткування.
6. Роздрібні ціни на ЛЗ за ринковим та державним оподаткуванням.

ЛІТЕРАТУРА

Навчальна

1. Організація та економіка фармації: навчально-методичний посібник / Н.М. Косяченко, В.П. Горкуша, В.В. Кобрин, Н.П. Завадська. 2-е видання К.: Медицина, 2021. 224 с.

Додаткова

1. Терещук С.І., Новикевич А.М., Чухрай І.Л. Система бухгалтерського обліку в аптеках: навч. посіб. Вінниця: Нова книга, 2003. С.31-33
2. Громовик Б.П., Терещук С.І. Практикум з організації та економіки фармації. Вінниця: Нова книга, 2004. 162 с.

Тема 21. Облік витрат товару.

Лекція: 2 год.

ЛЕКЦІЯ 21л

1. Види реалізації товару, її структура та облік, документальне оформлення.
2. Оптова та роздрібна торгівля.
3. Відпуск товарів амбулаторним хворим за рецептами.
4. Безрецептурний відпуск товару.
11. Реалізація товару через дрібнороздрібну мережу. Чинники, що впливають на роздрібну реалізацію та оптову реалізацію.
12. Відпуск ЛЗ лікувально-профілактичним закладам за стаціонарною рецептурою.
13. Безрецептурний відпуск товарів лікувально-профілактичним закладам.
14. Безоплатний і пільговий відпуск ЛЗ за амбулаторними рецептами.

ЛІТЕРАТУРА

Навчальна

1. Організація та економіка фармації: навчально-методичний посібник / Н.М. Косяченко, В.П. Горкуша, В.В. Кобрин, Н.П. Завадська. 2-е видання К.: Медицина, 2021. 224 с.

Додаткова

1. Терещук С.І., Новикевич А.М., Чухрай І.Л. Система бухгалтерського обліку в аптеках: навч. посіб. Вінниця: Нова книга, 2003. С. 31-33.
2. Громовик Б.П., Терещук С.І. Практикум з організації та економіки фармації. Вінниця: Нова книга, 2004. 162 с.

Тема 22. Облік касових операцій.

Лекція: 4 год., Практичне заняття: 4 год.

ЛЕКЦІЯ 22л-1(2)

1. Характеристика роботи аптеки як торговельного підприємства.
2. Організація грошового обігу та обліку руху грошових коштів.
3. Облік руху готівкових грошових коштів.

4. Основні завдання обліку грошових коштів.
5. Характеристика прибуткових та видаткових касових операцій, їх документальне оформлення.

ЛЕКЦІЯ 22л-2(2)

1. Організація роботи касира: його обов'язки при проведенні готівкових розрахунків.
2. Форми розрахункових документів.
3. Порядок застосування реєстраторів розрахункових операцій.
4. Ведення книги обліку розрахункових операцій; розрахункові книжки.
5. Порядок здачі виручки аптеки.
6. Інвентаризація каси.
7. Матеріальна відповідальність касира.
8. Ліміт залишку грошових коштів у касі.

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ 22п

1. Характеристика роботи аптеки як торгівельного підприємства.
2. Організація грошового обігу та обліку руху грошових коштів.
3. Облік руху готівкових грошових коштів.
4. Основні завдання обліку грошових коштів.
5. Характеристика прибуткових та видаткових касових операцій, їх документальне оформлення.
6. Організація роботи касира: його обов'язки при проведенні готівкових розрахунків.
7. Форми розрахункових документів.
8. Порядок застосування реєстраторів розрахункових операцій.
9. Ведення книги обліку розрахункових операцій; розрахункові книжки.
10. Порядок здачі виручки аптеки.
11. Інвентаризація каси.
12. Матеріальна відповідальність касира.
13. Ліміт залишку грошових коштів у касі.

ЛІТЕРАТУРА

Навчальна

1. Організація та економіка фармації: навчально-методичний посібник / Н.М. Косяченко, В.П. Горкуша, В.В. Кобрин, Н.П. Завадська. 2-е видання К.: Медицина, 2021. 224 с.

Додаткова

1. *Терещук С.І., Новикевич А.М., Чухрай І.Л.* Система бухгалтерського обліку в аптеках: навч. посіб. Вінниця: Нова книга, 2003. С. 66-91
2. *Громовик Б.П., Терещук С.І.* Практикум з організації та економіки фармації. Вінниця: Нова книга, 2004. С. 256-268

Тема 23. Облік безготівкових взаємних розрахунків.

Лекція: 2 год., Практичне заняття: 4 год.

ЛЕКЦІЯ 23л

1. Види рахунків.
2. Необхідні документи для відкриття рахунку в банку.
3. Внутрішньоміські види розрахунків з покупцями та постачальниками відповідно до платіжних доручень.

4. Форми розрахунків : розрахунки чеками, акцептна, планові платежі, зарахування взаємних вимог.
5. Міжміські види розрахунків з покупцями та постачальниками.
6. Дебіторська та кредиторська заборгованість, шляхи її усунення.

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ 24п

1. Види рахунків.
2. Необхідні документи для відкриття рахунку в банку.
3. Внутрішньоміські види розрахунків з покупцями та постачальниками відповідно до платіжних доручень.
4. Розрахунки чеками.
5. Акцептна форма розрахунків.
6. Розрахунки платіжними дорученнями.
7. Зарахування взаємних вимог.
8. Міжміські види розрахунків з покупцями та постачальниками.
9. Дебіторська та кредиторська заборгованість, шляхи її усунення.

ЛІТЕРАТУРА

Навчальна

1. Організація та економіка фармації: навчально-методичний посібник / Н.М. Косяченко, В.П. Горкуша, В.В. Кобрин, Н.П. Завадська. 2-е видання К.: Медицина, 2021. 224 с.

Додаткова

1. *Терещук С.І., Новикевич А.М., Чухрай І.Л.* Система бухгалтерського обліку в аптеках: навч. посіб. Вінниця: Нова книга, 2003. С. 92-99
2. *Громовик Б.П., Терещук С.І.* Практикум з організації та економіки фармації. Вінниця: Нова книга, 2004. С. 269-283

Тема 24. Система оплати праці аптекних працівників. Облік праці і заробітної плати в аптекних установах.

Лекція: 4 год., Практичне заняття: 4 год.

ЛЕКЦІЯ 24л-1(2)

1. Форми та системи оплати праці, основні поняття про форму заробітної плати.
2. Облік праці.
3. Розрахунок середньооблікової чисельності працівників, його значення при визначенні продуктивності праці в аптекних установах.

ЛЕКЦІЯ 24л-2(2)

1. Порядок обчислення різних видів виплат.
2. Розрахунки допомоги за соціальним страхуванням.
3. Оплата відпусток.
4. Види утримань з доходу громадян, їх розрахунок.

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ 24п

1. Форми та системи оплати праці, основні поняття форми заробітної плати.
2. Облік праці.
3. Розрахунок середньооблікової чисельності працівників, його значення при визначенні продуктивності праці в аптекних установах.
4. Порядок обчислення різних видів виплат.
5. Розрахунки допомоги за соціальним страхуванням.

6. Оплата відпусток.
7. Види утримань з доходу громадян, їх розрахунок.

ЛІТЕРАТУРА

Навчальна

1. Організація та економіка фармації: навчально-методичний посібник / Н.М. Косяченко, В.П. Горкуша, В.В. Кобрин, Н.П. Завадська. 2-е видання К.: Медицина, 2021. 224 с.

Додаткова

1. *Терещук С.І., Новикевич А.М., Чухрай І.Л.* Система бухгалтерського обліку в аптеках: навч. посіб. Вінниця: Нова книга, 2003. С. 120-144
2. *Громовик Б.П., Терещук С.І.* Практикум з організації та економіки фармації. Вінниця: Нова книга, 2004. С. 312-322

Тема 25. Трудове право.

Лекція: 4 год., Практичне заняття: 4 год.

ЛЕКЦІЯ 25л-1(2)

1. Трудовий та колективний договір.
2. Контракт.
3. Робочий час та заробітна плата.
4. Трудова дисципліна.
5. Охорона праці.

ЛЕКЦІЯ 25л-2(2)

1. Праця жінок та неповнолітніх.
2. Трудові спори.
3. Соціальне страхування.
4. Органи нагляду за виконанням законодавства про працю.

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ 26п

1. Трудовий та колективний договір.
2. Контракт.
3. Робочий час та заробітна плата.
4. Трудова дисципліна.
5. Охорона праці.
6. Праця жінок та неповнолітніх.
7. Трудові спори.
8. Соціальне страхування.
9. Органи нагляду за виконанням законодавства про працю.

ЛІТЕРАТУРА

Навчальна

1. Організація та економіка фармації: навчально-методичний посібник / Н.М. Косяченко, В.П. Горкуша, В.В. Кобрин, Н.П. Завадська. 2-е видання К.: Медицина, 2021. 224 с.

Додаткова

Кодекс закону про працю України

Тема 26. Організація інформаційного (рекламного) забезпечення реалізації безрецептурних препаратів.

Лекція: 2 год., Практичне заняття: 4 год.

ЛЕКЦІЯ 26л

1. Інформаційне забезпечення реалізації лікарських засобів.
2. Організаційна структура фармацевтичної інформації.
3. Законодавчі акти України, що регламентують рекламну діяльність у фармацевтичній галузі, основні вимоги до рекламування лікарських засобів.
4. Назви лікарських засобів (міжнародна непатентована, торговельна, патентована).
5. Мерчандайзинг.
6. Санітарно-просвітня робота в аптеках як чинник підвищення санітарних знань населення.

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ 26п

1. Інформаційне забезпечення реалізації лікарських засобів.
2. Організаційна структура фармацевтичної інформації.
3. Законодавчі акти України, що регламентують рекламну діяльність у фармацевтичній галузі, основні вимоги до рекламування лікарських засобів.
4. Назви лікарських засобів (міжнародна непатентована, торговельна, патентована).
5. Мерчандайзинг.
6. Санітарно-просвітня робота в аптеках як чинник підвищення санітарних знань населення.

ЛІТЕРАТУРА

Навчальна

1. Організація та економіка фармації: навчально-методичний посібник / Н.М. Косяченко, В.П. Горкуша, В.В. Кобрин, Н.П. Завадська. 2-е видання К.: Медицина, 2021. 224 с.

Додаткова

1. Громовик Б.П. Організація роботи аптек. Вінниця: Нова книга, 2003. С. 106-121
2. Громовик Б.П., Терещук С.І. Практикум з організації та економіки фармації. — Вінниця: Нова книга, 2004. С. 46-52.
3. Наказ МОЗ України "Про затвердження Переліку лікарських засобів, дозволених до застосування в Україні, які відпускаються без рецептів з аптек та їх структурних підрозділів" №599 від 02.04.18
4. Закон України "Про рекламу" №270\96-ВР від 03.08.1996р. зі змінами.

Тема 27. Інвентаризація ТМЦ. Порядок проведення.

Лекція: 4 год., Практичне заняття: 4 год.

ЛЕКЦІЯ 27л-1(2)

1. Інвентаризація товарно-матеріальних цінностей, її головні завдання, види та терміни проведення.
2. Загальний порядок проведення інвентаризації.
3. Обов'язки та порядок роботи інвентаризаційної комісії.

ЛЕКЦІЯ 27л-2(2)

1. Документальне оформлення проведення інвентаризації.
2. Розрахунок природних витрат.
3. Особливості інвентаризації лікувальних закладів, які підлягають предметно-кількісному обліку.
4. Підведення підсумків інвентаризації.

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ 27п

1. Інвентаризація товарно-матеріальних цінностей, її головні завдання.
2. Види інвентаризації.
3. Терміни проведення інвентаризації.
4. Загальний порядок проведення інвентаризації.
5. Обов'язки та порядок роботи інвентаризаційної комісії.
5. Документальне оформлення проведення інвентаризації.
6. Розрахунок природних витрат.
7. Особливості інвентаризації лікувальних закладів, які підлягають предметно-кількісному обліку.
8. Підведення підсумків інвентаризації.

ЛІТЕРАТУРА

Навчальна

1. Організація та економіка фармації: навчально-методичний посібник / Н.М. Косяченко, В.П. Горкуша, В.В. Кобрин, Н.П. Завадська. 2-е видання К.: Медицина, 2021. 224 с.

Додаткова

1. *Терещук С.І., Новикевич А.М., Чухрай І.Л.* Система бухгалтерського обліку в аптеках: навч. посіб. Вінниця: Нова книга, 2003. С. 100-119
2. *Громовик Б.П., Терещук С.І.* Практикум з організації та економіки фармації. Вінниця: Нова книга, 2004. С. 298-311

Тема 28. Розрахунки прибутку та рентабельності.

Лекція: 2 год., Практичне заняття: 2 год.

ЛЕКЦІЯ 28л

1. Прибуток як результат торгово-фінансової діяльності аптек і фармацевтичних фірм.
2. Операційний, балансовий та чистий прибуток.
3. Значення рентабельності для оцінювання ефективності функціонування ринку, конкурентоспроможності.
4. Чинники що впливають на показники прибутку та рентабельності аптечного підприємства.

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ 28п

1. Прибуток як результат торгово-фінансової діяльності аптек і фармацевтичних фірм.
2. Операційний, балансовий та чистий прибуток.
3. Значення рентабельності для оцінювання ефективності функціонування ринку, конкурентоспроможності.
4. Чинники що впливають на показники прибутку та рентабельності аптечного підприємства.

ЛІТЕРАТУРА

Навчальна

1. Організація та економіка фармації: навчально-методичний посібник / Н.М. Косяченко, В.П. Горкуша, В.В. Кобрин, Н.П. Завадська. 2-е видання К.: Медицина, 2021. 224 с.

Додаткова

1. *Терещук С.І., Новикевич А.М., Чухрай І.Л.* Система бухгалтерського обліку в аптеках: навч. посіб. Вінниця: Нова книга, 2003. С. 145-156

2. Громовик Б.П., Терещук С.І. Практикум з організації та економіки фармації. Вінниця: Нова книга, 2004. С. 323-345

Тема 29. Витрати аптечного підприємства. Звітність аптек.

Лекція: 4 год., Практичне заняття: 2 год.

ЛЕКЦІЯ 29л

1. Структура загальних витрат аптечних закладів.
2. Особливість витрат для аптек, які здійснюють виробничу функцію.
3. Характеристика витрат.
4. Класифікація витрат.
5. Чинники, які впливають на розмір та суму витрат аптечного підприємства.
6. Методика планування та аналіз витрат.
7. Види звітності.
8. Структура «Звіту про фінансово-господарську діяльність».
9. Порядок складання товарного звіту структурних підрозділів аптеки.

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ 29п

1. Структура загальних витрат аптечних закладів.
2. Особливість витрат для аптек, які здійснюють виробничу функцію.
3. Характеристика витрат.
4. Класифікація витрат.
5. Чинники, які впливають на розмір та суму витрат аптечного підприємства.
6. Методика планування та аналіз витрат.
7. Види звітності.
8. Структура «Звіту про фінансово-господарську діяльність».
9. Порядок складання товарного звіту структурних підрозділів аптеки.

ЛІТЕРАТУРА

Навчальна

1. Організація та економіка фармації: навчально-методичний посібник / Н.М. Косяченко, В.П. Горкуша, В.В. Кобрин, Н.П. Завадська. 2-е видання К.: Медицина, 2021. 224 с.

Додаткова

1. Терещук С.І., Новикевич А.М., Чухрай І.Л. Система бухгалтерського обліку в аптеках: навч. посіб. Вінниця: Нова книга, 2003. С. 156-165
2. Громовик Б.П., Терещук С.І. Практикум з організації та економіки фармації. Вінниця: Нова книга, 2004. С. 324-385

Тема 30. Підготовка фармацевтичних кадрів та підвищення кваліфікації фахівців.

Лекція: 2 год., Практичне заняття: 4 год.

ЛЕКЦІЯ 30л

1. Підготовка фармацевтичних кадрів середньої та вищої кваліфікаційної категорії.
2. Навчальні заклади України – медичні та фармацевтичні, інститути післядипломної освіти.
3. Атестація фармацевтів та асистентів фармацевтів.

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ 30п (на базі ЗДМУ)

1. Підготовка фармацевтичних кадрів середньої та вищої кваліфікаційної категорії.
2. Навчальні заклади України – медичні та фармацевтичні, інститути післядипломної освіти.
3. Атестація провізорів та фармацевтів.

ЛІТЕРАТУРА

Навчальна

1. Організація та економіка фармації: навчально-методичний посібник / Н.М. Косяченко, В.П. Горкуша, В.В. Кобрин, Н.П. Завадська. 2-е видання К.: Медицина, 2021. 224 с.

Міждисциплінарна інтеграція

Тема 1. Організаційна структура та регламентація діяльності аптекних закладів. Охорона праці та вимоги до санітарії при роботі в аптекних закладах.

Дисципліна	Знати	Вміти
Попередні – Технологія ліків Наступні – Технологія ліків, охорона праці в галузі Внутрішньопредметна Інтеграція – Тема 14	Міжнародні стандарти регулювання різних видів фармацевтичної діяльності (GPP – належна фармацевтична практика). Законодавчі акти України, які регламентують фармацевтичну діяльність у галузі забезпечення лікарськими засобами населення.	Опрацьовувати чинні нормативно-правові документи з питань регулювання фармацевтичної діяльності.

Тема 2. Організація діяльності аптек. Вступний інструктаж з охорони праці.

Дисципліна	Знати	Вміти
Попередні – Технологія ліків Наступні – Технологія ліків, охорона праці в галузі, о.менеджменту та маркетингу в фармації Внутрішньопредметна Інтеграція – Тема 3, 9	Наказ МОЗ України №275 від 15.05.2006 р. „Про затвердження Інструкції по санітарно-протиепідемічному режиму аптекних закладів“	Опрацьовувати чинні нормативно-правові документи з питань регулювання фармацевтичної діяльності.

Тема 3. Організація роботи аптеки з рецептурою. Правила виписування рецептів.

Дисципліна	Знати	Вміти
Попередні – Технологія ліків Наступні – Технологія ліків, латинська мова, фармакологія Внутрішньопредметна Інтеграція – Тема 2, 4, 5	Функції рецепта, форми рецептурних бланків. Загальні правила виписування рецептів. Наказ МОЗ України № 360 від 19.07.2005 р. “Про затвердження Правил виписування рецептів та вимог-замовлень на ЛЗ і	Виписувати рецепти на різні групи ЛЗ для різних категорій пацієнтів.

	ВМП, Порядку відпуску ЛЗ і ВМП з аптек та їх структурних підрозділів (зі змінами та доповненнями).	
--	--	--

Тема 4. Особливі випадки виписування та оформлення рецептів.

Охорона праці при роботі з наркотичними, психотропними, отруйними та сильнодіяними засобами.

Дисципліна	Знати	Вміти
Попередні – Технологія ліків Наступні – Технологія ліків, латинська мова, фармакологія Внутрішньопредметна Інтеграція - Тема 3, 5	Перелік наркотичних засобів, психотропних речовин і прекурсорів списку №1, дозволених до використання в Україні. Умови їх зберігання. Наказ МОЗ України від 07.08.2015 № 494 "Про затвердження Порядку обігу наркотичних засобів, психотропних речовин та прекурсорів у закладах охорони здоров'я України "	Організовувати роботу аптеки по дотриманню порядку обігу наркотичних засобів, психотропних речовин і прекурсорів списку № 1.

Тема 5. Особливості виписування та відпуску ліків на безкоштовних та пільгових засадах.

Дисципліна	Знати	Вміти
Попередні – Технологія ліків Наступні – Технологія ліків, латинська мова, фармакологія Внутрішньопредметна Інтеграція - Тема 3, 4	Порядок виписування і відпуску ліків на безкоштовних і пільгових засадах.	Здійснювати приймальний контроль безкоштовних і пільгових рецептів.

Тема 6. Правила визначення вартості лікарських засобів.

Дисципліна	Знати	Вміти
Попередні – Технологія ліків Наступні – Технологія ліків, латинська мова Внутрішньопредметна Інтеграція - Тема 3, 4, 5	Визначення вартості індивідуальних лікарських засобів.	Розраховувати вартість запропонованих схем лікування.

Тема 7. Внутрішньоаптечний контроль якості лікарських засобів.

Дисципліна	Знати	Вміти
Попередні – Технологія ліків Наступні – Технологія ліків Внутрішньопредметна Інтеграція - Тема 3, 4, 5	Правила оформлення до відпуску виготовлених в аптеці лікарських засобів та їх відпуск.	Здійснювати приймальний контроль рецептів.

Тема 8. Облік амбулаторної рецептури. Організація виготовлення лікарських засобів. Оформлення відпуску лікарських засобів амбулаторного (індивідуального) чи серійного виготовлення.

Дисципліна	Знати	Вміти
Попередні – Технологія ліків Наступні – Технологія ліків Внутрішньопредметна Інтеграція - Тема 3, 4, 5	Особливості реєстрації та обліку рецептів на лікарські засоби що відпускають безоплатно та на пільгових умовах. Організація предметно-кількісного обліку лікарських засобів в аптечних установах. Правила оформлення до відпуску виготовлених в аптеці лікарських засобів та їх відпуск.	Вести облікові журнали

Тема 9. Організація роботи з товарними запасами. Організація прийому товару в аптеці. Порядок зберігання ЛЗ та ВМП в аптеці. Відпуск товарів з відділов запасів. Виробнича функція відділу запасів.

Дисципліна	Знати	Вміти
Попередні – Технологія ліків Наступні – Технологія ліків Внутрішньопредметна Інтеграція - Тема 12, 13	Організація вхідного контролю якості. Правила зберігання ЛЗ та ВМП.	Розраховувати поточну та перспективну потребу в ЛЗ та інших товарах аптечного асортименту. Навчити організовувати приймання товару за кількістю та якістю. Навчити правильно зберігати товар в аптеці.

Тема 10. Ціноутворення на готові лікарські засоби.

Дисципліна	Знати	Вміти
Попередні – Технологія ліків Наступні – Технологія ліків Внутрішньопредметна Інтеграція – Тема 21	Супровідні документи	Реєструвати поступлення товару. Навчити формувати роздрібні ціни на товарний асортимент аптеки.

Тема 11. Організація безрецептурного відпуску лікарських засобів. Організація роботи дрібно-роздрібною мережі.

Дисципліна	Знати	Вміти
Попередні – Фармакологія Наступні – Фармакологія Внутрішньопредметна Інтеграція – Тема 29	Назви лікарських засобів (міжнародна непатентована, торговельна, патентована).	Проводити розподіл медикаментів на безрецептурні та рецептурні.

Тема 12. Організація забезпечення ЛЗ та ВМП стаціонарних хворих. Порядок постачання ЛПЗ.

Дисципліна	Знати	Вміти
Попередні – Технологія ліків Наступні – Технологія ліків Внутрішньопредметна Інтеграція – Тема 3, 4, 6, 7, 9	Правила оформлення до відпуску виготовлених в аптеці лікарських засобів та їх відпуск.	Визначати вартість індивідуальних та серійних лікарських засобів.

Тема 13. Організація постачання аптечних установ. Аптечний склад. Прийом товару.

Дисципліна	Знати	Вміти
Попередні – Технологія ліків Наступні – Технологія ліків Внутрішньопредметна Інтеграція – Тема 9, 11, 12, 16	Джерела надходження товарно-матеріальних цінностей до аптеки.	Реєструвати поступлення товару.

Тема 14. Державна система забезпечення якості лікарських засобів і виробів медичного призначення.

Дисципліна	Знати	Вміти
Попередні – Технологія ліків Наступні – Технологія ліків Внутрішньопредметна Інтеграція - Тема 1	Елементи якості GMP, GLP	Вести облікові журнали, зберігати ГЛЗ.

Тема 15. Основи економіки аптечних закладів. Облік і звітність в аптечній мережі. Поняття про облік.

Дисципліна	Знати	Вміти
Попередні – Наступні – Внутрішньопредметна Інтеграція – Тема 19, 23, 24, 26, 30, 32, 33	Структуру балансу та його складові частини.	Складати баланс.

Тема 16. Облік господарських засобів. Облік надходження ТМЦ до аптек.

Дисципліна	Знати	Вміти
Попередні – Технологія ліків Наступні – Технологія ліків Внутрішньопредметна Інтеграція – Тема 13	Форми оплати за товар.	Оформляти договір (контракт).

Тема 17. Товарообіг аптечних підприємств.

Дисципліна	Знати	Вміти
Попередні – Технологія ліків Наступні – Технологія ліків, о. менеджменту і маркетингу Внутрішньопредметна Інтеграція – Тема 29	Види товарообігу.	Розраховувати індекс цін.

Тема 18. Облік інших видів витрат товару. Облік руху інших ТМЦ.

Дисципліна	Знати	Вміти
Попередні – Технологія ліків Наступні – Технологія ліків Внутрішньопредметна Інтеграція – Тема 9. Тема 15	Розрахунки знижки при лабораторних і фасувальних роботах та їх документальне оформлення. Поняття про інші активи, їх класифікація.	Здійснити переоцінку лікарських засобів. Оформлювати товарний звіт.

Тема 19. Основні та обігові засоби аптечних підприємств. Планування надходження товарів.

Дисципліна	Знати	Вміти
Попередні – Технологія ліків Наступні – Технологія ліків Внутрішньопредметна Інтеграція – Тема 9	Характеристика товарних запасів.	Розраховувати амортизаційні відрахування.

Тема 20. Основи ціноутворення на готові лікарські засоби та вироби медичного призначення в оптових та роздрібних цінах.

Дисципліна	Знати	Вміти
Попередні – Технологія ліків Наступні – Технологія ліків Внутрішньопредметна Інтеграція – Тема 10	Поняття торгова націнка.	Навчити формувати роздрібні ціни на товарний асортимент аптеки (ГЛЗ).

Тема 21. Облік витрат товару.

Дисципліна	Знати	Вміти
Попередні – Технологія ліків Наступні – Технологія ліків Внутрішньопредметна Інтеграція – Тема 11, 3, 5, 13	Види реалізації товару, її структура та облік, документальне оформлення.	Проводити розподіл медикаментів на без рецептурні та рецептурні.

Тема 22. Облік касових операцій.

Дисципліна	Знати	Вміти
Попередні – Технологія ліків Наступні – Технологія ліків Внутрішньопредметна інтеграція	Характеристика прибуткових та видаткових касових операцій, їх документальне оформлення.	Оформляти первинну документацію по руху грошових коштів.

Тема 23. Облік безготівкових взаємних розрахунків.

Дисципліна	Знати	Вміти
Попередні – Технологія ліків Наступні – Технологія ліків Внутрішньопредметна інтеграція	Види рахунків.	Оформляти платіжне доручення.

Тема 24. Система оплати праці аптечних працівників. Облік праці і заробітної плати в аптечних установах.

Дисципліна	Знати	Вміти
Попередні – Технологія ліків Наступні – Технологія ліків Внутрішньопредметна Інтеграція – Тема 25	Порядок обчислення різних видів виплат.	Скласти таблиць обліку використання робочого часу співробітників аптеки.

Тема 25. Трудове право.

Дисципліна	Знати	Вміти
Попередні – о. права Наступні – о. права, охорона праці Внутрішньопредметна Інтеграція – Тема 25	Трудовий та колективний договір.	Укладати трудовий договір.

Тема 26. Організація інформаційного (рекламного) забезпечення реалізації безрецептурних препаратів.

Дисципліна	Знати	Вміти
Попередні – Технологія ліків Наступні – Технологія ліків, фармакологія, о. менеджменту і маркетингу Внутрішньопредметна Інтеграція – Тема 11	Законодавчі акти України, що регламентують рекламну діяльність у фармацевтичній галузі, основні вимоги до рекламування лікарських засобів.	Навчитись робити можливі заміни без рецептурних препаратів аналогічними. Оформити санбюлетні.

Тема 27. Інвентаризація ТМЦ. Порядок проведення.

Дисципліна	Знати	Вміти
Попередні – Технологія ліків Наступні – Технологія ліків Внутрішньопредметна Інтеграція – Тема 9, 22	Загальний порядок проведення інвентаризації.	Документально оформити інвентаризацію товарів.

Тема 28. Розрахунки прибутку та рентабельності.

Дисципліна	Знати	Вміти
Попередні – о. менеджменту та маркетингу Наступні – о. менеджменту та маркетингу Внутрішньопредметна Інтеграція – Тема 16.17.18. 29	Операційний, балансовий та чистий прибуток.	Скласти бізнес-план, планувати прибуток і рентабельність аптеки.

Тема 29. Витрати аптечного підприємства. Звітність аптек.

Дисципліна	Знати	Вміти
Попередні – о. менеджменту та маркетингу Наступні – о. менеджменту та маркетингу Внутрішньопредметна Інтеграція – Тема 15, 18, 19, 20, 25	Структура загальних витрат аптечних закладів. Види звітності.	Оформити посвідчення про відрядження. Скласти "Товарний звіт".

Тема 30. Підготовка фармацевтичних кадрів та підвищення кваліфікації фахівців.

Дисципліна	Знати	Вміти
Попередні – о. права Наступні – о. права Внутрішньопредметна Інтеграція – Тема 25	Види атестації аптечних працівників.	Використовувати нормативні документи (законодавчу базу) з атестації аптечних працівників.

ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ ДО СЕМЕСТРОВОГО ЕКЗАМЕНУ

Розділ 1. ОРГАНІЗАЦІЯ ДІЯЛЬНОСТІ АПТЕЧНИХ ЗАКЛАДІВ

1. Перелік закладів, які належать до аптечних (фармацевтичних).
2. Якими законодавчими актами регламентована діяльність аптечних закладів?
3. Аптека, її завдання.

4. Типи та види аптек.
5. Організаційна структура аптек залежно від специфіки діяльності, функції відділів.
6. Приміщення аптеки, їх призначення та оснащення.
7. Критерії спеціалізації аптек.
8. Штат аптеки.
9. Види матеріальної відповідальності, їх сутність, умови застосування.
10. Вимоги до техніки безпеки й особистої гігієни персоналу при роботі в аптеках.
11. Вимоги до розміщення та складу приміщень аптечного складу.
12. Аптечний склад, його функції та організаційна структура.
13. Приймальний відділ, його завдання та функції. Організація приймання товарів
14. Організація праці оперативних відділів аптечного складу.
15. Особливості зберігання, безпека праці та відпуск наркотичних, психотропних, отруйних лікарських засобів з аптечного складу.
16. Експедиційний відділ аптечного складу, його завдання. Відпуск товару зі складу.
17. Основні завдання та функції міжлікарняних та лікарняних аптек.
18. Структура приміщень міжлікарняних та лікарняних аптек та їх оснащення.
19. Організація відпуску товарів з міжлікарняних та лікарняних аптек до лікувально-профілактичних закладів.
20. Асептичний блок. Вимоги до техніки безпеки і виробничої санітарії при виготовленні лікарських засобів.
21. Основні завдання Державної інспекції з контролю якості лікарських засобів.
22. Основні завдання, приміщення та оснащення лабораторій з контролю якості лікарських засобів.

Розділ 2. ОРГАНІЗАЦІЯ РОБОТИ АПТЕКИ З ТОВАРНИМИ ЗАПАСАМИ

1. Товарні запаси: визначення потреби та організація їх замовлення від постачальників.
2. Організація приймання товарів в аптеці.
3. Порядок здійснення вхідного контролю якості товарів, що надійшли в аптеку.
4. Особливості приймання наркотичних, психотропних, отруйних лікарських засобів та прекурсорів.
5. Загальні вимоги до організації зберігання лікарських засобів та виробів медичного призначення в аптечних умовах.
6. Особливості зберігання наркотичних, психотропних, отруйних лікарських засобів та прекурсорів.
7. Особливості зберігання вогнебезпечних та вибухонебезпечних лікарських засобів.
8. Особливості зберігання гумових виробів, перев'язувальних засобів та лікарської рослинної сировини.
9. Порядок проведення лабораторно-фасувальних робіт, їх облік.

Розділ 3. ОРГАНІЗАЦІЯ РЕЦЕПТУРНОГО ТА БЕЗРЕЦЕПТУРНОГО ВІДПУСКУ ЛІКАРСЬКИХ ЗАСОБІВ

1. Організація роботи з приймання рецептів.
2. Рецепт, його значення та структура.
3. Загальні правила виписування рецепта.
4. Особливості оформлення рецептів на наркотичні, психотропні, отруйні лікарські засоби та прекурсори.
5. Особливості оформлення рецептів на безоплатний та пільговий відпуск ліків.
6. Порядок приймання рецептів.
7. Термін зберігання рецептів в аптеці.
8. Реєстрація рецептів.
9. Сутність показника рецептури, структура рецептури.
10. Предметно-кількісний облік, його ведення.
11. Порядок таксування різних видів лікарських форм.

12. Сутність видів внутрішньоаптечного контролю.
13. Правила оформлення до відпуску виготовлених в аптеці лікарських засобів.
14. Відпуск лікарських засобів по рецептам. Обов'язки фармацевтичного працівника при відпуску по рецептам.
15. Фармацевтична етика та деонтологія при спілкуванні з клієнтами, колегами та медичними працівниками.
16. Порівняльна характеристика аптечного пункту та аптечного кіоску.
17. Оснащення приміщення та асортимент товарів відділу безрецептурного відділу.
18. Сутність концепції відповідального самолікування.
19. ОТС-препарати, їхня характеристика.
20. Критерії віднесення лікарських засобів до безрецептурних.
21. Порядок здійснення фармацевтичної опіки при відпуску ОТС-препаратів.
22. Завдання, організаційна структура, оснащення, штат лабораторій.
23. Назви лікарських засобів (міжнародна непатентована, торговельна, патентована).
24. Основні завдання Державного фармакологічного центру МОЗ України, Державної інспекції з контролю якості лікарських засобів.

Розділ 4. ОБЛІК ТА ЗВІТНІСТЬ АПТЕК

1. Характеристика економіки як науки та її рівнів (макро- та мікроекономіки).
2. Облік, його завдання та вимоги до нього, види вимірювачів, які застосовують в обліку.
3. Характеристика системи обліку та звітності.
4. Структура господарських засобів аптеки.
5. Здійснення первинного обліку товарів, що надходять в аптечну установу.
6. Порядок здійснення обліку лікарських засобів, які підлягають предметно-кількісному обліку.
7. Роздрібна реалізація товарів та її облік.
8. Оптова реалізація товарів та її облік.
9. Облік інших витрат товарів, що зменшують товарний запас (на господарчі потреби та ін.).
10. Порядок здійснення касових операцій з застосуванням реєстраторів розрахункових операцій.
11. Порядок ведення обліку прибуткових та видаткових касових операцій.
12. Поняття про дебіторську та кредиторську заборгованість.
13. Форми та системи оплати праці.
14. Порядок нарахування заробітної плати та різних видів доплат.
15. Оплата відпусток.
16. Порядок розрахунку та виплати соціальної допомоги (по тимчасовій непрацездатності, по вагітності та пологам).
17. Розрахунок утримань із заробітної плати.
18. Звітність, її види та значення.
19. Складання звітності структурних підрозділів аптеки щодо руху товарно-матеріальних цінностей.
20. Інвентаризація: завдання, види, випадки проведення.
21. Склад та обов'язки інвентаризаційних комісій.
22. Загальний порядок проведення інвентаризацій.
23. Оформлення інвентаризаційної документації та результатів інвентаризації.
22. Порядок зарахування нестач та надлишків, що виявлені в результаті інвентаризації.

Розділ 5. ОСНОВИ ЕКОНОМІЧНОГО АНАЛІЗУ ТА ПЛАНУВАННЯ

1. Основні економічні показники торговельно-фінансової діяльності аптек та фармацевтичних фірм, їх значення в діяльності аптечних закладів.
2. Товарообіг як економічна категорія, його структура.
3. Торговельні накладення, порядок їх розрахунку.
4. Аналіз товарообігу в загальній сумі та за складовими частинами.

5. Товарні запаси, їх класифікація.
6. Аналіз та розрахунки товарообіговості та товарного запасу.
7. Витрати, їх види та класифікація.
8. Аналіз витрат аптечного підприємства.
9. Прибуток, його характеристика та види. Рентабельність торговельної діяльності.
10. Розрахунки прибутку та рентабельності.
11. Чинники, які впливають на показники прибутку та рентабельності.

САМОСТІЙНА РОБОТА

№ з\п	Тема самостійної роботи	години
Семестр 1		
1	Тема 1. Охорона праці та санітарні вимоги при роботі в аптечних закладах.	6
2	Тема 2. Вступний інструктаж з охорони праці.	4
3	Тема 3. Правила виписування рецептів.	4
4	Тема 4. Охорона праці при роботі з наркотичними, психотропними, отруйними та сильнодіяними засобами.	6
5	Тема 5. Перелік громадян та види захворювань при виписуванні та відпуску ліків на безкоштовних та пільгових засадах.	6
Семестр 2		
6	Тема 6. Таксування різних видів ЛФ.	8
7	Тема 7. Кабінет провізора-аналітика.	6
8	Тема 8. Оформлення відпуску лікарських засобів амбулаторного (індивідуального) чи серійного виготовлення.	6
9	Тема 9. Організація прийому товару в аптеці. Порядок зберігання ЛЗ та ВМП в аптеці.	6
Семестр 3		
10	Тема 10. Проблеми ціноутворення на готові лікарські засоби.	4
11	Тема 11. Безрецептурного відпуску лікарських засобів.	4
12	Тема 12. Робота лікарняної та між лікарняної аптек. Охорона праці та санітарні вимоги при роботі в аптечних закладах.	4
13	Тема 13. Аптечний склад. Прийом товару. Охорона праці при роботі з наркотичними, психотропними, отруйними та сильнодіяними засобами.	4
14	Тема 14. Проблема фальсифікованих та субстандартних ЛЗ.	4
15	Тема 15. Облік і звітність в аптечній мережі. Поняття про облік.	2
16	Тема 16. Аптечний асортимент. Види реалізації товару.	2
17	Тема 17. Торгівельні накладення.	2
Семестр 4		
18	Тема 18. Облік інших видів витрат товару. Облік руху інших ТМЦ.	2
19	Тема 19. Амортизаційні відрахування.	2
20	Тема 20. Функції ціни.	2
21	Тема 21. Види реалізації товару.	2
22	Тема 22. Програмування РРО. Обов'язки касира. Касова книга.	4
23	Тема 23. Види рахунків.	2
24	Тема 24. Облік праці і заробітної плати в аптечних установах.	2

25	Тема 25. Контракт.	2
26	Тема 26. Мерчандайзінг.	2
27	Тема 27. Інвентаризація ТМЦ. Розрахунок природних втрат.	2
28	Тема 28. Розрахунки прибутку та рентабельності. Витрати аптечного підприємства.	2
29	Тема 29. Витрати аптечних підприємств. Звітність аптек.	2

ПОТОЧНИЙ І ПІДСУМКОВИЙ КОНТРОЛЬ

Поточний контроль – здійснюється під час практичних та семінарських занять, а також шляхом відпрацювання заборгованостей і незадовільних оцінок, проведення індивідуальних консультацій.

Модульний контроль – здійснюється у формі контрольної роботи або тестування по завершенні вивчення певного модулю з курсу.

Підсумковий контроль – семестровий іспит (залік).

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ЗНАНЬ ТА ВМІНЬ

1. Оцінка **"відмінно"** виставляється, якщо студент:

- глибоко, ґрунтовно, всебічно та систематизовано засвоїв весь програмний матеріал,
- вичерпно, послідовно, грамотно та логічно його викладає,
- правильно обґрунтовує прийняті рішення, має різнобічні навички, прийоми, виконання практичних робіт, виявляє вміння самостійно узагальнювати та викладати матеріал, не допускаючи помилок,
- видозмінення завдання не викликає у нього складності,
- виявляє знання основної та знайомство з додатковою літературою, передбачених програмою на рівні творчого використання,

2. Оцінка **"добре"** виставляється, якщо студент:

- твердо знає програмний матеріал,
- грамотно і по суті викладає його, не допускає суттєвих неточностей у відповіді на питання,
- може правильно застосувати теоретичні положення і володіє необхідними навичками при виконанні практичних завдань на рівні аналогічного відтворення.

3. Оцінка **"задовільно"** виставляється, якщо студент:

- засвоїв тільки основний матеріал на рівні репродуктивного відтворення, але не знає окремих деталей,
- припускається неточностей,
- недостатньо вірних формулювань,
- порушує послідовність у викладі матеріалу,
- відчуває труднощі під час виконання практичних завдань.

4. Оцінка **"незадовільно"** виставляється, якщо студент:

- не знає значної частини програмного матеріалу,
- допускає суттєві помилки,
- з великим труднощами виконує практичні роботи на рівні нижче репродуктивного відтворення.

ЛІТЕРАТУРА

Навчальна

1. Організація та економіка фармації: навчально-методичний посібник / Н.М. Косяченко, В.П. Горкуша, В.В. Кобрин, Н.П. Завадська. 2-е видання К.: Медицина, 2021. 224 с.
2. Закон України «Про лікарські засоби» № 2469-IX, від 28.07.2022р.
3. Постанова Кабінету Міністрів України №929 від 30.11.2016 р. зі змінами «Про затвердження Ліцензійних умов провадження господарської діяльності з виробництва лікарських засобів, оптової та роздрібною торгівлі лікарськими засобами, імпорту лікарських засобів (крім активних фармацевтичних інгредієнтів)
4. Наказ МОЗ України «Про затвердження Інструкції із санітарно-протиепідемічного режиму аптечних закладів» №275 від 15.05.2006р.
5. Наказ МОЗ України №360 від 19.07.2005р. з доповненнями «Про затвердження Правил виписування рецептів на лікарські засоби і медичні вироби, Порядку відпуску лікарських засобів і медичних виробів з аптек та їхніх структурних підрозділів, Інструкції про порядок зберігання, обліку та знищення рецептурних бланків»
6. Постанова КМУ від 17.08.1998р. зі змінами №1303 «Про впорядкування безоплатного та пільгового відпуску лікарських засобів за рецептами лікарів у разі амбулаторного лікування окремих груп населення та за певними категоріями захворювань»

Додаткова

1. Громовик Б.П. Організація роботи аптек. Вінниця: Нова книга, 2005. 272 с.
2. Громовик Б.П., Терещук С.І. Практикум з організації та економіки фармації. Вінниця: Нова книга, 2004. 447 с.
3. Немченко А.С., Котвіцька А.А., Панфілова Г.Л. Організація фармацевтичного забезпечення населення: навч. посіб. Х.: Авіста ВЛТ, 2007. 88 с.
4. Немченко А.С. Основи економіки та системи обліку у фармації. Х.: НФаУ “Золоті сторінки”, 2005. 503 с.
5. Терещук С.І., Новикевич А.М., Чухрай І.Л. Система бухгалтерського обліку в аптеках: навч. посіб. Вінниця: Нова книга, 2003. 280 с.
6. Кузнецов В., Маханько О. Усе про облік та організацію аптечних установ. Х.: Фактор, 2006. 472 с.
7. Панфілова Г.Л., Немченко А.С., Немченко О.А. Організація фармацевтичної допомоги населенню в умовах медичного страхування: монографія. Х., 2009. 228 с.
8. Державна фармакопея України. 2-е видання (ДФУ 2.0). Х., 2023.
9. Немченко А.С., Назаркина В.Н., Л.Панфилова Г.Л. Основы экономики фармации. Ч.1. Организация фармацевтического обеспечения населения. Харьков: НФаУ «Золотые страницы», 2017.
10. Косяченко Н.М., Горкуша В.П. та ін. Організація та економіка фармації: навчально-методичний посібник. К.: Медицина, 2017. 224 с.
11. Практикум з організації та економіки фармації: Навч. посіб. 2-ге вид., перероб. і доп. Затверджено МОЗ За ред. Н.М. Косяченко. К.: Медицина, 2015. 280 с.